

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180.—
za pol leta . . . 90.—
za četrt leta . . . 45.—
za en mesec . . . 15.—
Za inozemstvo celoletno K 240.—

== Sobotna izdaja ==
za celo leto . . . K 30.—
za inozemstvo . . . 35.—

SLOVENE

== Inserati ==
Enostopna petstvarica (30 mm
široka in 3 mm visoka ali nj
prostor)
za enkrat . . . po K 6.—
poslana itd. . . po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/3 mm K 15.
Ishaja vsak dan izvenredno po
nedeljek in dan po praznikih
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Bokoplat se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Pismo primorske raje.

Motto: Vi vsi, ki ste seme iz-
krvavega naroda, mislite le
eno: Kako boste združeni vse
svoje moči, vse svoje zmožnosti,
vso svojo ljubezen in vse svoje
srce posvečali naši jugoslovanski
državi za njen procvit, kulturo in
in blagostanje.

Krekova oporoka.

Po dveh letih črnega suženstva, vedno
živega upanja po odrešitvi, po strašnih,
dolgih mesecih brezobzirnih krivic, tepta-
nih pravic, internacij in preganjanj, brez-
pravnosti, požigov in oskrunjenj, zasmeho-
vanja in zaničevanja naših najsvetejših
čuvstev, je prišla noč, ko so zastopniki na-
šega naroda podpisali sramotni sporazum,
ki nas je izročil na milost in nemi-
lost našim najhujšim zatiralcem.

Naš narod v zasednem ozemlju, ki bo
kmalu priklopljeno k Italiji, ki je okusil po
kratkih dneh svobode najtežje in najhujše
trpljenje, je dan za dnev s sinovsko lju-
beznijo zasledoval diplomatske boje, ki so
se vršili za Jadrano, je pazno motril vse no-
tranje- in zunanje politično življenje mlade
države, od katerega je bila v prvi vrsti
odvisna rešitev jadranskega vprašanja.

Naš, od strankarskih bojev neskaljen
pogled je s strahom opazoval, kako se vse
premalostno in vse preveč dilematično
deluje za notranjo konsolidacijo države
SHS, kako se narodne moči izrabljajo v
zakulisnih prepirih. Namesto konsolidacije
se je zgodilo ravno narobe: prvotno navdu-
šenje v vseh treh delih naroda se je razpr-
šilo, razne vladne odredbe so storile vse
mogoče, da je vera ljudstva v moč in
zdravje države vedno bolj ginilo, da se
naše finančno stanje ni moglo urediti, da
se naša gospodarska moč ni znala uvelja-
viti, da se je na ta način notranji položaj
slabšal od dne do dne, ki so ga sovražniki
državne edinosti izrabljali in zlorabljali v
najnečednejše namene. Onstran pre-
mirne črte so se gospodje igrali
»državo«, katere ceno smo
plačali mi v Rapallu z našo
krvjo in z našo sužnostjo. Ta
igra, ki je trajala celi dve leti in ki je ustva-
rila neznošen notranji položaj brezustav-
nega in protustavnega življenja, je imela
nujne posledice tudi na naš zunanje politič-
ni položaj. Pozicija naše mirovne delega-
cije se je poslabšala dan za dnev, vedno
bolj smo izgubljali zaslonbo ostalih vele-
vlasti, ki je končala po Wilsonovem padcu
s popolnim desintereso, v katerem
smo bili prisiljeni kapitulirati. V S. v. Mar-
geriti je bila vsa naša doseda-
nja politika na zunaj in na
znotraj obsojena. Naši delegati so
prišli na pogajanja brez hrbtnice,
t. j. zastopali so državo brez ustavodajne
skupščine, brez urejenih razmer, raztrga-
no od notranje politične boje, osamljeno
in brez vsake pomoči.

Videli in vedeli smo vse to, zato smo
s strahom in nezaupnostjo sprejeli novi
početek jadranskih pogajanj. Bolelo nas je
predvsem, da so edinega pravega zastopni-
ka zasedenega slovenskega ozemlja dr.
Rybářa, izključili od sodelovanja in nas s
tem oropali zadnjega upanja, da nam bodo
v pogodbi zagotovljene one kulturne in na-
rodne svoboščine, ki jih uživajo že zamorci
v zadnji afriški koloniji. Tako pa je bil
naš poraz popoln.

Dr. Trumbić je dejal, da je naša žrtev
za ozdravljenje države SHS neobhodno
potrebna. Zato mi danes, ko se nam v obu-
pu stiska srce in v nemi bolesti kričijo pe-
sti, ne tožimo in ne obtožujemo, v trd-
nem pričakovanju, da bo drža-
va, za katero smo bili žrtvova-
ni, naša v najkrajšem času moč
in sredstva, da to krivico tu-
jega nasilnika popravi, da tudi
nam po brezmejnem trpljenju zasije dan
vstajenja in svobode!

Delo za našo odrešitev pa leži pre-
vsem na vas, osvobodjeni bratje Srbi, Hrva-
ti in Slovenci, da daste čimprej vaši bolni
državi zdravo podlago pravične
ustave, ki ji bodi le en cilj: moč,
procvit in blagostanje države
ujedinjenega troimenega na-
roda. Zato je v naših očeh vsak oni, ki

ne stremi za tem ciljem vseh Jugoslova-
nov, izdajalec in naš rabelj, zato
je v naših očeh vsak oni, ki ruši edinstvo
naroda, naš najhujši sovražnik,
hujši od nasilnika, kinas duši!

Za nas, nove posili-podanike italijan-
skega kraljestva, obstoja le eno upanje,
ena edina rešitev: da vstane za na-
šim hrbtom močna, v pametni,
pravični, moderni in resdemo-
kratični ustavi zasidrana dr-
žava SHS, ki bo najboljša jam-
stvo za naše odrešenje, ki mora
priti prej ali slej, ker tirja to pravica, ki
tirja to železni zgodovinski
razvoj, ki potepta vsako v se-
bi gnilo laž. Potem bo samo po sebi
odpadlo vse nezadovoljstvo, ki zastrup-
lja najhujše sloje, potem bodo vsi, ki
še omahujejo, spoznali pravo svobodo svo-
bodne, močnega Jugoslavije, ki je danes
radi svoje šibkosti in osamljenosti morala
kapitulirati pred sovražnikom, ki je obo-
rožen do grla, izbral naš najslabši moment
in nam vsilil samovoljno »rešitev« naše-
ga ozemlja, ki ostane naše kljub
papirju, podpisane pri Sv. Margeriti!

Če bo videl naš narod tu, da tam preko
meje vstaja iz zmot in omahovanja zdravo
državno življenje, ki bo priklenilo vse slo-
je vseh treh, za večno združenih plemen
v ljubezni na plemenito tekmo za kultur-
ni, gospodarski in politični razmah mlade
države mladega naroda, tedaj bo vedel, da
ura odrešenja ni več daleč, tedaj ne bo
nikdar in nikoli omahoval, ampak doka-
zal, da je vreden osvoboditve! Zaveda se, da je stara in močnega Fran-
cija čakala do zdaj na odrešitev alžalsko-
lorenskih bratov, ve prav dobro, da je ita-
lijanski narod kljub razkosanju v razne dr-
žavice dosegel šele z daj popolno ujedi-
njenje s trentinskimi in furlanskimi brati,
ve prav dobro, da se je mala, junaška Sr-
bija od poraza na Kosovu do danes bo-
rila stoletja za gospodarsko in poli-
tično osvoboditev proti desetkrat močnej-
šemu sovražniku kot je Italija, ve prav do-
bro, da se je silna Nemčija šele 1870. zdru-
žila v enotno državo. Kako naj obu-
pujemo mi?

Z vašim treznim, neumornim, nese-
bičnim in požrtvovalnim delom za
utrđitev jugoslovanske dr-
žave in jugoslovanske misli in z
našim neomajnim, kot kraške skale trd-
nim zaupanjem in z vztrajnim bojem za
naš narodni obstanek kljub vsem nasilno-
stim, bomo čimprej priklicali dan, ko bo
na Koroškem, na goriškem gradu, na
stolpu sv. Justa, na puljski trdnjavi, na re-
ški mestni hiši in v Zadru zmagoslavno
plapolala jugoslovanska zastava!

To verujemo, to hočemo,
to bomo dosegli!

V Trstu, na dan podpisa naše sužno-
sti 1920.

Papeštvo ogroža volitve dne 28. novembra!

Človek bi ne verjel, da je to mogoče.
Ampak črno na belem piše »Domovina« z
dne 8. novembra o »Preteči nevarnosti«,
ki je po cerkvalh, po shodih, po časopisih,
sploh povsod pripravljajo peklenški kleri-
kalci v obliki strašne zarote, ki naj otvori
doba »bodoči papeževi absolutni državi«.
Brunni bralci »Domovine« so gotovo stremeli
nad razkritjem svojega strokovnjaka,
ki je to zasledil, a še bolj naj strmijo nad
učetostjo, s katero to iznajdbo dokazuje.

Vodi nas v čase Inocencija III. (1198
do 1216). Telega papeža pozna pač ves svet,
toda urednik »Domovine« se gotovo nani-
in na njegovo dobo prav toliko razume, ka-
korka kaka vaška kuharica na paleontolo-
gijo ali indogermansko filologijo. Popoln
neveden v zgodovini, pa piše oz. spreje-
ma članke, ki se vsak osmošolec nad njimi
krohta.

»Poprej je veljal papež za prvega ško-
fa«, piše o njem, »vendar je bil samo prvi
med enakimi, Inocenc III. pa je to odpravil
in vpeljal poseben sistem, po katerem je
bil papež vrhovni poglavar cerkve.« Po-

polno neznanje cerkvene zgodovine, kajti
mož ne pozna papežev tisoč let poprej,
ki so nastopili ne kot prvi med enakimi,
ampak kot poglavarji cerkve; ne pozna ne
Dionizija, ne Štefana, ne Kornelija, ne Ka-
lista iz III., ne Viktorija iz II., ne Klemen-
ta iz I. stoletja, ki so vsi nastopili kot vr-
hovni poglavarji cerkve. —

Piše dalje: »Moč imenovati škofo, ni-
so imeli več posvetni knezi, temveč papež
si je to prihranil zase.« Zopet popolna igno-
ranca, kajti te moči posvetni knezi pravove-
ljavno nikdar niso imeli. Škofje so se ime-
novali, kakor je cerkev določala, in le
absolutisti so si take reči prisvajali, zato
pa jih je cerkev zavračala že davno dav-
no pred Inocencijem III.

»Pojavila se je tudi misel o nezmotli-
vosti.« Zopet perfektna ignoranca. Vera v
nezmotljivost papežev, kakor jo kateki-
zem uči, se je javljala, odkar so papeži na
svetu in odkar nastopajo kot vrhovni gla-
varji cerkve.

In tako gre članek o veliki »Preteči
nevarnosti« naprej. »Z razširjenjem pape-
žev moči so se množili tudi davki, ki jih
je pobiral sv. oče.« To, to, davke je pobiral
(seveda je hodil z malho od hiše do hiše);
ne pove pa, kake so bili ti davki, ali so se
tudi pobirali od luči, od knjig, od hiš, od
njiv in travnikov, kakor dandanes; ne po-
ve, da so se pobirali, če so se sploh pobi-
rali, ne za militarizem kakor dandanes,
ampak za bolnišnice, gostišča, šole, za
brambo proti absolutizmu itd. Inocencij III.
sam jih za svojo osebo ni rabil nikjer.

Nasprotnike, trdi učenjak v »Domovini«, je ta papež kaznoval — strmitel! —
z interdiktom, z izobčenjem, s križarsko
vojsko, z inkvizicijo, množice ljudstva so
bile predane pogin. Strašno! Pa koga je
kaznoval z interdiktom in izobčenjem? Fi-
lipa Avgusta, francoskega kralja, ki je v
vseobče pohujšanje svojo ženo Ingeburg
zavrgel in pričel živeti s priležnostjo Nežo
Meransko! Bo-li »Domovina« to kraljevsko
kreacijo zagovarjala proti Inocenciju III.,
kateremu je bila za njegov nastop vsa te-
danja Evropa hvaležna? — Koga še je
Inocencij III. tako kaznoval? Alfonza, le-
onskega kralja na Španskem, ki je sklenil
javno krivoskrunsko zvezo s svojo neča-
kinjo! Bo-li »Domovina« tega pohotnega
krija? — Koga še je kaznoval? Ivana Brez-
deželnega, kralja na Angleskem, ki je div-
jal prav po neronsko proti svojim podani-
kom, plenil njih imetje, njih žene pa oskru-
njali! Bo-li »Domovina« tega absolutista
brani? —

Toda papež »je začel z najgrozovitej-
šim preganjanjem krivovercev«, namreč
Albigenzov in Valdenzov. Ve-li »Domovina«,
kdo so bili ti njeni prijatelji? To so
bili maniheistični boljševiki tedanje dobe,
ki so s svojimi nauki privatno lastnino za-
metavali, ki so širili orgije meste zakon-
skega življenja, ki so povsod ogrožali
vsak socialni in državni red. Popolnoma
nerazumno je, da jih je papež začel »naj-
grozovitejšo preganjati«. Zlepa jih je hotel
najprej priversti na prava pota; šele potem,
ko se pri njih fanatizmu ni dalo ničesar do-
seči, je pozval svetne kneze, naj napra-
vijo red, kakor so skušali dandanes Po-
ljaki vsaj na svojem ozemlju isto napra-
viti.

Se naprej: Papež je vpeljal inkvizici-
cijo. »Domovina piše o dobi Inocencija III.;
pa ne ve, da je bil Inocenc III. že dolgo
mrtev, ko so inkvizicijo ustanovili! Ne ve,
da je Torquemada, katerega tu citira, (se-
veda ne zna kateri) šele kakih 270 let po-
zneje nastopil! Ne ve, kaj je inkvizicija; ne
ve, kaj je cerkev, kaj politična inkvizici-
cija; ne ve, da cerkev inkvizicija ni ni-
kdar niti enega človeka obsodila na smrt; ne ve, da obstoji tudi
dandanes inkvizicija stokrat hujša, kakor
vsaka cerkev, kjer zavzemajo pri-
staši »Domovine«, demokracijo z
Žerjavom in Pribičevičem za
čelu, svojo mesto in da ni nikdo va-
ren ne svoje grobkice, ne svoje časti,
kdor je tukaj obsojen, ne ve, kako je Žer-
jav, ta »dominikanski rabelj« nedolžne žu-
pane odstavljali; kako njegov sodrug Pribi-
čevič, še hujši »dominikanski rabelj«, s
svojo inkvizicijo divja proti vsem, ki pred
njim ne leže na trebuhu

Proti Inocenciju III. se zaganja, a ne
ve, kako so ga sodobniki blagorajali kot
»zaščitnika in tolažnika zatiranih in ne-
dolžnih ter kladivo zločincev«; ne ve, ka-
ko je ravno ta papež vodil k višku politič-
ne moči Bolgare pod Kalojanom, kateremu
je poslal carsko krono, in Srbe pod Štefa-
nom Prvovencanom, kateremu je Inocen-
cijev naslednik Honorij III. naklonil kra-
ljevske časti; kako so sploh ravno papeži
hotel Slovenom pomagati do velikih na-
cional. držav kakor posebno Gregor VII.
pri Hrvatih, Poljaki, Rusih itd. Tudi ne
ve, kako so svoj socialno-politični vpliv
— politične oblasti si v ti smeri
niso nikdar prisvajali — porabljali le proti
tiranom, tedaj, ko so vabili na križarske
vojske proti Turkom in Saracenom na
vztriku, bodisi proti Mavrom na Špan-
skem, kakor je to seveda tudi Inocencij III.
delal, in tedaj, ko so delovali proti na-
silnim tiranskim Salovcem in Hohenštav-
lom na severu! —

Sovrašstvo in popolna ignoranca zgo-
dovine pomagata »Domovini«, da tuli tja-
vendan o »Preteči nevarnosti«, češ »od-
vzeta vam bo vaša svoboda, sužnji posta-
nete, brezpravni tlačani rimskega mogot-
ca«. Pomilujemo ljudi, ki tako pišejo; a še
bolj se nam smili tista inteligenca, ki take
neslanosti v »Domovini« požira!

Vsi vemo, da je bil sedanji papež edi-
na sila na svetu, ki je hotel mir; ki je za
mir neprestano posredoval; ki je na ne-
šteti strah jetnikom, invalidom, ranjen-
cem, vdovam in sirotam dobrote delil. On
je bil prvi, ki je v avgustu 1917 izrekel na-
čelo, kako naj se narodom v Evropi zado-
sti; ki je pri isti priliki odločeno
nastopil za to, naj se meje med
Italijo in nami po obojestranskih
narodnih aspiracijah uredi —
Če bi on bil pri mirovni konferenci
v Parizu; če bi on posredoval sedaj v St.
Margheriti, bi bila slovenska Goriška na-
ša, bi D'Annunzio ne teptal Hrvatov na
Reki in v Kvarneru, bi nikdo od nas ne
plakal za brati, ki so jih Slovencem tuji so-
vražni diplomati brez najmanjšega obotav-
ljanja prodali...

Tako je »Domovina«! Da, misel na pa-
peštvo bodi pri nas! A tisti, ki laže in ob-
rekuje to papeštvo, ki v svoji ignoranci in
blaznem sovraštvu proti krščanstvu farba
ljudstvo s pamfleti proti papeštvu, tisti je
zastopnik tiranstva in inkvizicije, tisti je
izdajalec svobode. In to si ti »Domovina«
in tvoji pristasi. Zato kličemo s svojimi be-
sedami celemu našemu narodu: Pomagite
28. novembra z izdajalci svobode in po-
stanite prosti sinovi majke Jugoslavije!

Bosansko pismo.

Največja umetnost je znati upravljati.
Ako nikdo, so se o resničnosti teh besedi
prepričali bosensko-hercegovski Hrvati in
muslimani. Ni dvoma, da je naša uprava
napravila nebroj nerodnih pogrškov in
neodpustnih napak, vsi vemo, da je zato
spoštovanje pred zakoni in avtoriteto pa-
dlo pod tiso stopnjo, ki je za pravno dr-
žavo absolutno potrebna. V celi državi —
razen gori pri vas v Sloveniji — je nasto-
pila v upravi več ali manj anarhija, toda
kakor je v Bosni, presega vse mere. V na-
šem narodu se je včasih pelo ob javorovih
goslih: »Jao Bosno, sirotica kleta« in to ve-
lja v polni meri še danes. Ko človek raz-
vite pravne zavesti gleda, kaj se v tej kom-
plicirani pokrajini dela, se začuden vpraša:
»ubi terrarum« je, ker so bile take raz-
mere mogoče samo na dvoru bizantinskih
vladarjev. Ravno zadnje dni se je dogodila
zopet čudna afera, ki kaže, kako neumno-
naivna, kako kratkovidna in smešna je na-
ša uprava, ki v današnjih dneh vlada tako,
kakor sta vladala Kallay in baron Pittner,
samo da je njuna uprava bila disciplinir-
na in urejena, a ta naša niti imena uprave
ne zasluži.

V Bosni in Hercegovini je 640.000 mu-
slimanov. To je miren in trezen element
in dober državljani. Ni delaven, ker tekom
stoletij je bil vojak in branilec države, saj
je bila vojska turškega imperija zgrajena
na konfesionalnem temelju. Začasa vojni-
kovanja mu ni bilo treba delati, nego je

bil beg in aga fevdalec, a nevojak-kristjan, raja, je moral delati za ago in bega, moral je muslimana vzdržavati. Verska vzgoja ustvarja iz muslimana fatalista in ga dela tako nesposobnega za borbo proti izpremembam, ki jih donša kultura. Po prevratu so se znašli naši muslimani v jako neprijetnem položaju. Avstrija je muslimane ščitila, ker je hotela na nje opreti svojo upravo. Ni hotela obvezno primorati agov in begov v rešitev kmetijskega vprašanja. A to vprašanje je za Bosno in Hercegovino vitalno in brez njega ni mogoče izvesti reforme zemlje in gospodarstva. Prejšnja uprava je za kmeta storila samo toliko, da ga je pravno zavarovala pred preganjanjem gospodarja in kmet je dobil pravico do zemlje in hiše; sam se je mogel svobodno odreči te pravice, beg pa mu je ni mogel vzeti. — Prevrat je osvobodil kmeta od plačevanja »haka« agi in begu. Demokratska stranka je frivolno uporabila agr. vprašanje, za katerega rešitev ni bila ne znanstveno ne praktično pripravljena, kot glavno agitacijsko sredstvo in zanesla v to težko vprašanje ali bolje kompleks vprašanj popolno zmedo, ki so jo bosenski radikalci še pomnožili. Sedaj smo tako daleč, da kmet v rešitev tega, zanj življenjskega vprašanja sploh več ne veruje. Muslimanski element je pa ostal brez življenjskih sredstev. Izpostavljen lakoti in bedi, se vda obupu. K temu gospodarskemu propadu prilaga še to, da so začeli nestrpni deli pravoslavne prebivalstva s sistematičnim preganjanjem, pogostim ubijanjem, požiganjem, zapiranjem in z razbojništvom. Omenili smo gori, da se je Avstrija posluževala muslimanov kot dobrega in discipliniranega materiala proti vsem in tudi proti bosenskim »p. v.« — politično sumljivim, a muslimani, narodno ne zadošči zavedni, so z vneto vršili službo avstrijske vlade. Vendar je pa jako veliko slučajev, da so bili ravno tako zvesti avstrijski žandarji in vojniki tudi pravoslavni — Srbi. Ko je prišla srbska vojska, so mislili nekateri Srbi, da je prišel trenutek osvete in maščevali so se izdatno, a oblast muslimanov pred temi napadi ni hotela in tudi ni mogla braniti. Vsaka akcija pa rodi reakcijo in muslimani so se zbrali v čvrstih in vzornih vrstah obrambne organizacije — Jugoslovenske muslimanske organizacije (J. M. O.), v kateri je danes 95 odstotkov muslimanov, in to ne samo iz Bosne in Hercegovine, nego iz cele države, a vodstvo te organizacije je v Sarajevu, ker so bosenski muslimani kulturnejši, nego oni iz Makedonije, Albanije, Črne gore in Stare Srbije.

Naša uprava se je naenkrat znašla pred solidno falango, ki ima v rokah strašno orožje: volivno krogičlo. In sedaj se je začelo razmišljanje, kako bi se ta velika vojska volivcev razbila, pa namesto, da bi si prizadevala, najti pravih potov, da bi se razburjeni duhovi pomirili, je uporabila bosenska vlada taktiko bizantinske politike. Nagovorila je nekega običnega, prostega avstrijskega emiritiranega špijona, muslimana Spahić-efendija in ta je izdal neki proglas. V njem preti, da se skliče na senžermensko pogodbo, češ da so muslimani manjšina, ki potrebuje varstva. Nastal je šum in hrum. Spahića so zaradi tega proglasa strpali v zapor, češ da gre za poizkus veleizdaje. V preiskavi je nato Spahić izjavil, da je pripravil priziv in pritožbo na velesile, da je imel tajne seje, a kakor skrivnice navaja: voditelje J. M. O. Vlada te voditelje zapira — a to so sami najuglednejši muslimani — in jih proglasa za veleizdajalce.

Preiskava je podala doslej negativne uspehe, a jasno je, da v resnici tudi ni globljih razlogov ne potrebe zanj, razen težnje bos. herc. vlade, da ubije J. M. O. Način, kakor je vlada to nakano začela in vodila, brutalno zapiranje prvih muslimanov pa zopet njihov puščanje na svobodo, uporaba navadnega špijona — vse to kaže, da tisti, ki danes upravljajo Bosno in Hercegovino, za to nalogo niso sposobni.

Koroške razmere po plebiscitu.

Podjuna, 15. novembra.

Nečuvno zasramovanje našega kralja. Minulo nedeljo so napravili Nemci in nemčurji v Dobrlivasi na Koroškem svoj »Befreiungsfest und Dekorierung der Luza-Verteidiger« s karikaturnim obhodom po vasi. Podobna nemška slavlja so se vršila že preje tudi v Velikovecu in drugod. Karikature so se vozile na vozovih in predstavljale kralja Petra kot »Rauberhauptmann« generala Maistra, Narodni svet, žensko društvo, fantovsko stražo kot »Prigekompagnie«, gerenta Krašno etc. Načelnico ženskega društva v Dobrlivasi, ugledno slovensko kmetico Marijo Kolman podmače Škruti, je predstavljala neka vlačuga z imenom Helena Uje. Naši zaupniki so se za ta dan umaknili čez mejo v Prevalje, da bi jim ne bilo treba gledati te komedije in da bi bili varni pred insulti.

Podčrtati je treba, da so pri tej priliki tudi javno dekorirali vse tiste barabe, ki so za časa nemško-avstrijske invazije kot

člani četaške stotnije na »Luži« ropali po podjunskih vaseh in vlačili naše zaupnike v ječe.

Neverjetno je, da se sme pred očmi ententne misije, kateri je pridelen tudi naš delegat, tako nesramno in javno zasmehovati in persifilirati našega kralja. Ko so pred kratkim vozili v Velikovecu po ulicah karikature kralja Petra s smrekovimi vejicami za pasom in zbijali nanj svoje šale, so se — priče so na razpolago — nahajali med gledalci tudi ententni častniki velikovskega distriktnega sveta. Taki obhodi so se vršili že tudi drugod. Zakaj ne javlja tega naš delegat kabinetni pisarni v Belgradu in svoji vladi? Gre za ugled naše države. Kako bi n. pr. Lah zakričali v takem slučaju! Slučaj »Zaloga« nam je zato zgled.

Naši ljudje trpijo na Koroškem strašno duševne muke. To sistematično, naravnost diabolčno zasmejevanje njihovega narodnega čuta je neznosno, in hujše od narodnega preganjanja, ki jim seveda tudi ni prihranjeno. Kjerkoli se naš človek prikaže, se nanj vpije: »Čuš, Srb, pojdi s kranjčevjem čez Karavanke, zieh ab! itd. Pre-tijo jim, da jih bodo ubili, obesili, zabodli itd., če kmalu ne izginijo. Skoro vsak dan Nemci in nemčurji kje kakoga našega zaupnika pretepejo. Nekatere so celo težko ranili. Kmetu Edvardu Rigleru podomače Zagazda v Sinčivasi, svojčasemu načelniku »Čitalnice« v Sinčivasi, so neznanj nemčurjski zlikovci v eni noči zastrupili 38 svinj; sedaj nima niti enega prašiča več v hlevu. Nemške občinske aprovizacije imajo

V boj za ljudsko ustavo!

Dr. Korošec o položaju.

LDU Maribor, 16. novembra. Danes dopoldne ob 10. uri se je vršil v polni, veliki dvorani bivše kazne volivni shod SLS, na katerem je govoril minister dr. Korošec. Govornik je po zavrnitvi raznih trditve glede svoje osebe izjavil, da je program SLS tako znan, da ga pač ni treba iznova ponavljati, ter prešel na vzroke sedanje splošne nezadovoljnosti, zlasti splošne dračine, ki izvirajo v glavnem iz naše nizke produkcije, vsled česar je potreben velik uvoz raznih vsakdanjih življenjskih potrebščin. Tudi valuto bo mogoče urediti le z mirom, čim bo nastopil v vsej Evropi. Ogromni državni izdatki zahtevajo velika bremena za vse sloje prebivalstva. Tudi druge države niso v nič boljšem položaju, pomagajo pa si z velikimi državnimi posojili. Posojila pa-ni ne dobimo, ker so naše meje še povsod ogrožene.

V zvezi z notranjim položajem preide govornik na zunanji položaj ter pravi, da imamo sedaj z Grško zvezo, ki nas ščiti tako proti Bolgarom, kakor tudi proti Turčiji. Tudi z Rumunijo smo sklenili zvezo, vendar pa se je Italiji posrečilo naš načrt preprečiti. Dosegli pa smo vsaj, da imamo ustno zagotovilo, ki nam jamči nevtralnost Rumunije, ako bi Madžarska poizkusila napad na nas. Da pa se proti Madžarski bolj zavarujemo, smo sklenili defenzivno zvezo s Čehoslovaško. Naš veliki greh je bil, da nismo že poprej uredili svojih odnosov z Italijo, zakaj razkrajanja entente ni bilo mogoče preprečiti, z njenim razpadom pa je rastla moč Italije proti nam. Tako smo morali s težkimi žrtvami plačati mir z Italijo. Ne vemo pa še, kako se je to zgodilo, ker so naši delegati odšli z drugimi instrukcijami na mirovna pogajanja, kakor pa se je to pokazalo iz njihovega ravnanja, ter se bo stvar šele pojasnila. Sedaj imamo malone na vseh straneh zavarovane meje, ne vemo pa, kaj bo z Avstrijo. To je dete z vođeno glavno — Dunajem. Pa tudi Madžarska ne more producirati dovolj, da bi mogla živeti. V Poljski so razmere bolj razorane, nego si jih moremo misliti. Tudi Čehoslovaška ima s svojim številnim nemškim življenjem velike težkoče in bo še precej časa trajalo, preden pridejo njene razmere v ravnovesje. Vse te države in vsa Evropa pa bo drhtela in trpela toliko časa, dokler ne pride do notranjega miru v Veliki Rusiji, čije veličine in važnosti niti ne pojмимо.

Minister govori nato o visokih železnih tarifah in pravi: Dokler je finančni minister plačeval deficit železnice, ki je znašal mesečno 100 milijonov, je bilo še mogoče izhajati s starimi tarifi. Čim pa je finančni minister odklonil nadaljnje plačevanje, so se morali dohodki železnice dvigniti s povišanjem tarifov. Kljub temu pa je še okrog 20 milijonov mesečnega deficita. Zaradi tega stanja železnice in pa ogromnih stroškov za železniške potrebsčine tudi ni mogoče misliti sedaj na velikopotezne železniške investicije. Graditi se bodo mogle kvečjemu majhne železnice, ki bodo odponogle nujni potrebi prebivalstva, kakor n. pr. železniška zveza Prekmurja s Slovenijo itd.

Minister govori nato o razmerah pri carinarnicah in pri vojaštvu, kjer zavrača trditev, da bi se nerednosti dogajale morda iz mržnje Srbom do nas. Nepravilnosti je pripisovati neizkušeniosti in neizvežbanosti uradnikov, ki so bili naenkrat v tolikem številu potrebni, pri vojaštvu pa jih je smatrati kot izrodek posameznikov, ki

natančen seznam vseh onih, kateri so oziroma o katerih sumijo, da so glasovali za Jugoslavijo. Vsi ti ne dobijo ne moke, ne sladkorja in ne drugih živil. To je povsod. Naši ljudje se jokajo in so obupani. V Dobrlivasi je ostal od 4 duhovnikov samo še 75 letni starček proš in dekan Matija Randl, svoječasn generalni vikar za cono A. Nemci in nemčurji hočejo na vsak način tudi njega prepoditi; zato ga v časnih dolžij, da ima agitacijsko centralo in pobirajo zoper njega podpise. Nепrestano mu napravljajo podoknice, pri katerih pojejo sramotilne pesmi nanj in na Jugoslavijo.

Vse to se javlja tudi ententnemu distriktnemu svetu; a ententni častniki se drže apatično. Svočas pa so prišli v Dobrlivosa kateheta Krašno klicati na odgovor samo zavoljo tega, ker je nemško dekle v šoli kaznoval za laž z dvakratnim rahlim udarcem na roko. Povsod so nam pazljivo gledali na prste in nam končno celo upravo izvili iz rok, tako da je postala Nemcem in nemčurjem v zasmeh.

Vidi se, da so vsi razglasili in zagotovila od strani plebiscitne komisije in nemške vlade: — da se bo z Nemci in s Slovenci enako postopalo, da se nikogar ne bo preganjalo zaradi plebiscita ter da bo komisija vsakega ščitila — le platonični, le pesek v oči nam in ententi.

Vprašam, ali nima Jugoslavija moči in sredstev, varovati svoj prestiž in ugled tudi na Koroškem in kako misli vnaprej zabraniti preganjanje svojih soplemenjakov, ki so za njo vse žrtvovali?

pa se bodo tudi v kratkem mogli za vedno zatreti. Veliko stroškov imamo z vojaštvom, to pa bo mogoče znižati, čim bodo naši odnosi s sosedi zanesljivi.

Končno omenja govornik še posamezne stranke in njih nade na uspeh v veliki borbi ter priporoča volivcem, da ostanejo zvesti SLS. (Živahno odobravanje.)

Potem govori še poslanec profesor Vesenjak, ki priporoča krepko agitacijo za SLS in njeno kandidatno listo. Po raznih pojasnilih glede volivnega postopanja je bil shod okod 12. ure zaključen.

Demokratje in dr. Korošec.

Demokratom je očitno silno neprijetno, da so imeli v San Margheriti svojega zastopnika v delegaciji. Splošno pozornost bi radi od tega odvrgli drugam in tudi nesrečno sanmargeritsko pogodbo zlorabili v strankarske svrhe. Pa bi tudi ne bilo čudno, če bi demokrati ne ostali sebi in svoji taktiki zvesti tudi v tem slučaju. Zato je načelstvo JDS poslalo dr. Korošcu depešo z zahtevo, da naj delegaciji ukaže, da mora poročati in da ne sme prej podpisati, dokler nima sklepa ministrskega sveta. JDS pa je pri tem dobro vedela, da je imela delegacija, katere član je bil ministrski predsednik Vesnić, itak že seboj sklepe ministrskega sveta, ki se jih z demokratom Stojanovičem vred — ni držala. Iz našega časopisja je pa morala JDS tudi vedeti — ako je iz svojega časopisja tako slabo informirana — da je ministrski svet nujno zahteval od delegacije poročila, ker ni dobil nobenih točnih poročil, kakor je naša javnost dobila prva in zanesljiva poročila šele iz tujih dopisnih uradov. Zato je dr. Korošec čisto pravilno odgovoril načelstvu JDS: »Ko je došla vaša brzojavka, sta bila po tukajšnjih poročilih sporazum in zveza že podpisana. O ratifikaciji bo sklepal ministrski svet, ko se delegacija vrne. Da nameravate prevladati odgovornost na mojo osebo, je strankarska drznost, tem bolj, ker ima vaša stranka tako v vladi kakor v delegaciji svoje zastopnike.« Zdi se, da se demokratom z ratifikacijo čudno mudi in se zato »Slov. Narod« in »Jutro« hudujeta, zakaj je minister dr. Korošec odšel iz Belgrada. Čudno, čudno! Dr. Korošec je menda edini minister, ki ves čas marljivo opravlja svoje ministrske posle, dočim so drugi, zlasti dr. Kukovec, večno na agitacijskem potovanju. In če gre dr. Korošec vsaj zadnji trenutek med narod, že radi tega, da dokaže narodu, kako grde laži in obrekovanja so širili demokrati po domovini zoper njega, demokratje pri »Jutru« in »Slov. Narod« licemersko zavijajo oči.

»Slov. Narod« poroča 15. t. m. iz Belgrada, da je ministrski svet definitivno sklepanje o ratifikaciji odgodil na sejo prihodnjega dne, na katero je pozval tudi dr. Korošec. Zamolči pa pri tem dvoje: Prvič, da je dr. Korošec odgovoril, da naj ministrski svet počaka na njegovo vrnitev. (Zakaj neki se demokratom tudi tako mudi z ratifikacijo!) Drugič, da ministrski predsednik 15. t. m. ni nujno klical v Belgrad samo dr. Korošca, ampak tudi dr. Krizmana iz Varaždina, dr. Kukovca iz Celja, Marinkovića iz Karlova in Rafajlovića iz Leskoveca. Odsotni so pa tudi dr. Drinkovič, Jojić in Kovačević. Sploh pa ne razumemo gospodov demokratov, čemu uprizarjajo tako hinavsko igro proti dr. Korošču, ko vendar sami tako jasno in očitno v svojih listih pripravljajo javnost na to, da je treba ratifikacijo izvršiti. Strašno se jim mudi! »Jutro« že poroča, da so dr. Trumbićevi argumenti na-

pravili v ministrskem svetu — velik vtis! Poroča pa tudi — da bi preslepilo javnost, — kako je dr. Kukovec očital Vesniću in Trumbiću, da sta odklonila slovenskega delegata. To se pravi po toči zvoniti, da se izbrisejo oči. »Slov. Narod« pa v večeršnjem uvodniku odkrito zagovarja potrebo ratifikacije s stališča splošnih državnih interesov, češ da bi sicer plišlo do katastrofalnih posledic za jugoslovansko državo. Če ima »Slov. Narod« tako prepričanje, naj ga ima; čemu pa potem hujskanje zoper dr. Korošca, ako zahteva odlaganje tega vprašanja, dokler se ne vrne. Gg. demokratje, veliki ste samo kot demagogi; ko bi bili tako veliki tudi v politični poštenosti!

Bilo je nekoč.

Volitve so res čudna stvar. V volivni dobi prihajajo vse mogoče stranke in na ne baš lep način lovijo glasove. Tudi žalostno begunstvo izrabljajo v strankarske svrhe in na shodih in po listih poudarjajo, kako gorko jim bije srce za begunce. Če pa se zamislim v preteklost, v tiste dni nazaj, ko so goriški begunci brez strehe, brez podpore, obupani begali po slovenski domovini, kakor od celega sveta zapuščeni, pa mislim svoje misli. Kako hitro je zamrl spomin na največjega dobrotnika goriških beguncev, ki ni bil ne begunec in ne Goričan in je vendar sijajno zastopal njihove interese v kritičnem momentu. Par tednov pred smrtjo sem ga obiskal — slonel je ob mizi in mi pripovedoval: »Zadnje dni na Dunaju sem mislil, da so zadnji v mojem življenju. Imeli smo namreč v ministrstvu posvet glede podpor vojnim beguncem. Predlagal sem izdatno zneske, a minister notranjih zadev dr. Heindl je obravnaval zadevo tako bagatelno, da sem postajal vedno bolj nemiren, ko pa slišim, da eden vladnih organov sploh odklanja podporo — me zgrabi srd, udarim ob mizo in skočim pred ministra tako vehementno, da je ves zbor utihnil in zadeva se je gladko rešila. Razburjenje v meni se je sicer polagoma poleglo, a srčna napaka me je zgrabila s tako silo, da sem se onesvestil in komaj da sem se ujel v bližnji divan. Mislil sem, da bo po meni — no pa je le še odleglo. No, pa to ni nič, glavno je, da sem rešil uboge Goričane...« Kdo se ne spomni sijajnega govora, ki ga je isti mož govoril baš iste dni v dunajski zbornici, s katerim je izval aplavz cele države, in je tako visoko dvignil ugled slovenske delegacije. V Ljubljani se je ustanovil posredovalni urad v hiši Zadružne Zveze. Kdo je bil takrat predsednik Zadr. Zveze, kdo je sprožil idejo urada...? Mislim, da je bil le-ta urad izmed vseh vedno najbolj obiskan, — komaj si se priril skozi množice čakalcev v pisarno. Kdo ne bi sočustvoval s trpečimi v onih dneh! Šli smo in nabirali za nje razne darove.

Ko sem nabral zadnjejšo vsoto, pa sem jo nesel v imenovani urad. Imenovanega moža, ki ni bil ne Goričan ne begunec, si dobil, če je bil le prost, v uradu za gor. begunce. Ko vstopim, me na hitro vpraša: Kaj pa iščeš ti tu — prosiš za begunce ali kaj? Ne, nekaj denarja sem nabral, tu bi ga le rad oddal. Takrat pa skoči mož, ki ni bil ne begunec ne Goričan, si sleče sukno, pa začne rokave vihati in stopi k meni s klicem: Dvignimo človeka, ki nabira denar za uboge Goričane...

In ko je umrl veliki mož, takrat so plakale množice beguncev. Od bornih viharjev, ki so jih dobili v podporo, so odtrgovali za spomenik velikemu možu in soglasen sklep je bil: Ko pridemo v Gorico, se bo na najlepšem trgu dvignil spomenik velikemu našemu dobrotniku.

To je bilo tiste dni — dnevi so minuli, ruša nad gomilo mrtvega moža se je počela zaraščati in spomin nanj se je začel zgubljati kot se zgubljajo žarki zašlega solca, ko nastopi uoč s svojo temo.

Bratje begunci, kdo je bil oni mož? Rekli boste: Bil je, ki je zasvetil kot svetla zvezda slovenskemu narodu, a njega ni več!

Res, njega ni več, a zasvetil je, pokazal je pot in mnogi so, ki po njej gredo, če ne tako velikega duha — a vendar gorkega srca kot on.

Proti lastnim otrokom.

Minister dr. Kukovec je objavil v celjski »Novi dobi« pismo volivcem. Priporoča sebe in demokratsko stranko s sumljivo samozavestnim hvalisanjem, potem pa udari čez NSS in SKS takole:

»Naš narod je v skušnjavi, da se da omamiti pri teh volitvah z zvencimi besedami novih strank, katerih ni ustvarila narodna korist nego plitvost mišljenja in častihlepe. Smatram, da imam več čustva in smisla za socialna vprašanja nego narodni socialci, pa tudi več zaslug za našo skupno narodno stvar. Ne vem, kateri pametni razlog bi torej mogel opravičiti izdajstvo naša strankiv prilog kandidatur imenovane nove stranke, ki ne more jamčiti volivcem za noben uspeh. Tudi z kmeta je mogoča stranka, če ko storila, nova kmetijska pa d slej še nič, razun če je imen vati mržnjo zoper kulturo

zmerjanje zoper inteligenco kot pozitivno delo. Tudi glede bodočnosti nam volivni oklic, ki zmerja na vse strani, ne podaja upanja, da kandidati, če bodo izvoljeni, izberejo pravo pot. Demokrati smo pridobili naši slovenski stvari podporo v močnih prijateljih. Bojim se, da bo stranka, ki podpre z druge strani naše, globoko razočarala vso našo javnost.

Nadejam se sicer, da se najdemo z zastopniki samostojne kmetske stranke vendar le na skupnem delu v skupščini. Vendar je stabilnost naše narodne politike pričakovati le, če demokratska stranka izide močna iz teh volitev.

Demokratije so botrovali »novim strankam«, ker so samo na ta način upali oslabiti S. L. S. Sedaj pa prihaja razočaranje, ker so oslabili samo svojo, že itak pokajočo stranko. Toda to jih ne boli tako, ker so uverjeni, da bodo po volitvah z »novimi strankami« v konstituenti itak skupaj korakali; demokratski voditelji se jeze samo raditega; ker sami ne bodo pri volitvah prodrli. To je strašno! Ne samo Jugoslavija, ves svet se bo podrl, če »sol Jugoslavije« dr. Kukovec, dr. Žerjav in tovariši ne pridejo v konstituento. Vsi seveda niso mogli slediti dr. Čoku, ki je iskal zavetišča v Samostojni, pa bo tudi tam razočaran. Res je hudo, res je težko, če hoče kdo za vsako ceno igrati poslanca, pa grozdje visi previsoko.

Namen posvečuje sredstva.

Po zgledu Samostojne so se tudi socialisti začeli oblačiti v ovčjo obleko in ponujajo dobrim, pa nevednim možakarjem svojo slabo robo. Iz dveh krajev se nam poroča, da tudi socialistični agitatorji vabijo volivce, naj volijo socialiste, da bo ostal veronauk v šoli, da ne bodo duhovščine napadali, da ne bodo demokrati uničili cerkve itd. Čisto novo! Morda se g. Anton Kristan zopet povrne na naračje katoliške cerkve in se da tudi cerkveno poročiti. Sicer ni nič nemogočega na svetu, toda vsaka verjetnost mora imeti vendar svojo podlago.

Volivni shod pri Sv. Gregorju.

V nedeljo 14. t. m. je imel kandidat župnik Škulj pri nas volivni shod. Prostor na družbena dvorana je bila nabito polna. Uvodoma je načelnik Kmetске zveze Ant. Pogorelec obrazložil ob sedanjih volitvah nastopajoče stranke in pojasnil njihovo stališče napram kmetskemu stanu. Poročilo so zborovalci odlikovali s splošnim odobravanjem. Nato nastopi, burno pozdravljen, gospod kandidat župnik Škulj, ki je najprej izrazil ogorčenje radi sramotne pogodbe treh ičev z Italijani, in nato tako določno zarisal program SLS v konstituenti in z živimi zgledi tako markantno ožigalski pogubni centralizem za naše slovensko ljudstvo, da je potegnil z vehementno silo vse zborovalce za seboj, ki so mu z viharjem odobravanjem pritrdili in se enoglasno izrekli za kandidatno listo SLS. Pa ne le v dvorani je vladalo nepopisno navdušenje za našega neumorno delavnega kandidata g. Škulja, ampak tudi cel dan je bil pod utisom njegovega ognjevitnega govora. Čujejo se pa tudi iz one polovice gregorske občine, ki je v župniji Vel. Lašče, ugodni glasovi in še celo Dvorska vas, Puceljeva trdnjava, je, kakor se nam sporoča, večinoma naša.

Čehoslovaške zadeve.

Iz govora prof. Denisa na Karlovi univerzi v Pragi. (Praga 11. nov.) Potem ko so češki voditelji pokadili svojega francoskega prijatelja z imenitnim sprejemom in nagovori, je zgodovinar iz Pariza, ki organizira stike med francoskim in češkim svobodomiselnostvom, pokadil svoje navdušeno gostiteljice z govorom, v katerem je povedal te-le misli: Kot zgodovinar sem prišel potom študija do spoznanja, da se je evanđelje nove dobe rodilo na praški univerzi. Moji prijatelji Masaryk, dr. Beneš in dr. Krajsar so razširili moje ime med Čehi, ki v meni ljubijo in časte Francijo. Čehi vseh strank naj se od Francozov uče politične pomirljivosti. Husovo ime in nauk se je razširil po celem svetu največ zato, ker je bila takrat praška univerza središče učnega sveta. Oboževanje resnice — je češka tradicija visokih šol. Hus je bil mučenik resnice, Havliček je oznanil kult resnice kot najstarejšo češko tradicijo. Čehoslovaška mladina ima dalekosežne naloge, kajti Čehi morajo biti učitelji slovenskega sveta. Z Jugoslavlani so že spojeni bratski stiki, upa se tudi, da iztegnejo Poljaki prijateljsko roko. Čehoslovakom pripada največja naloga med slovenskimi narodi. Edino oni so sposobni pomagati Rusiji. Naloga bodočnosti je, da Praga postane srce, v katerem se bodo strnili slovan, narodi. Vzajemnost francosko-češka ima trdno podlago; oba naroda imata enak zmisel za napredek in svobodo, ki jih obožujeta oba. Polna avla je z navdušenjem ploskala spretno izbranim zaključnim besedam prof. Denisa, ki je citiral Nerudo. — Podlaga na-

šega slovenskega bratstva pa je: ideja cililo-metodejska, ki je postavila Pragi nasproti svoj Velehrad. Ta ideja je letos pripeljala 500 bratov in sester iz vseh češkoslovaških krajev k nam in naše vrste z njihovimi sklenili v eno četo, ki hoče svobodo za vse, ne le za sovražnike Cerkve, napredek v ljubezni, ne v sovraštvu slojev in narodov. Ta ideja nas veže tudi s Francijo, ne sicer z oficielno, ki je nasprotna najblažjim, verskim utripom franc. srca, ampak s stotisoči verne mladine, ki bo prerodila Francijo v to, kar je bila: prvorojena hči Cerkve. Katoličani ne bomo dopustili, da bi se nežne bratske in prijatelje, vezi med narodi izrabljale v propagandne namene brezverstva in zastrupljale s sovraštvom do vernih članov naroda. Čas je, da se sklepajo vezi ljubezni in dela, ne pa sovraštva in vojsk!

Čehoslovaška Unija uradnikov in uslužbencev, pristašev ljudske stranke, je imela 8. novembra svoj občni zbor v Pragi. Veliko število delegatov iz vseh dežel je zastopalo 3768 članov 12 strokovnih organizacij. Za predsednika so si izvolili dr. Mazaneca. Posl. Myslivec je povdarjal potrebo, da vsak somišljenik pristopi tudi k svoji stanovski organizaciji in da se terorja nasprotnikov ni prav nič treba bati, ker so sami že močni in za njimi stoji močna ljudska stranka.

Blagoslov central na Češkem. Centralni uradi, kakor n. pr. žitni zavod, komišta za sladkor, za pivo, kože itd., stanejo letno samo 180 milijonov kron. Ravnatelj evc centrale ima osnovne letne plače 110-400 kron.

Razmerje med Čehoslovaško in Nemško Avstrijo se neugodno razvija. Češka poročila z Dunaja prinašajo vesti, ki razkrivajo, da obstajajo med Nemci gibanja, katerih čehoslovaška država ne more mirno prenašati. Zborovanje »Pomožnega društva za Nemško Češko in sudetske dežele« dne 5. novembra na Dunaju je pokazalo, da organizirajo češki Nemci s podporo avstrijskih Nemcev aktivno iredento. Mobilizirali so že dvakrat, in sicer so organizirali stavko nemških šolarjev in odpor rekrutov proti nastopitvi službe v čehoslovaški armadi. S svojim nastopom kažejo, da sploh ne poznajo enakopravnosti in da se Nemci čuti tlačene celo takrat, kadar je enakopraven, ker je bil doslej povsod navajen uživati privilegije. — Na Dunaju se Čehi doslej brez uspeha bore za svoje manjšinske šole, do katerih imajo pravico na podlagi saintgermainskih dogovorov. Tačas stavkajo nemški učitelji, ki jih je vlada imenovala za češke šole. Čehoslovaški narodni odbor na Dunaju je izdal poziv na čehoslovaško javnost, na poslance senatorje in samoupravne korporacije, naj podpirajo dunajske Čeha in jim pri Zvezi narodov pomorejo do pravice. — V Avstriji menda obstoji in živahno deluje organizacija za povrnitev Habsburžanov, ker je večina Avstrijcev v resnici mnogo bolj cesarska in kraljeva, kakor pa republikanska. Svoje središče ima to reakcijsko gibanje v Sprudelu, kjer se vrše pogostni shodi in se stekajo niti iz celega sveta. Monarhisti imajo menda na razpolago liste »Montagsblatt«, »Staatswehr«, »Neues Reich« in »Politik« ter stoji v stiki z gotovimi krogi novih in ententnih držav, ki so temu prizadevanju naklonjeni. Najintenzivnejše pa delujejo avstrijski monarhisti, podpirani od ogrskih, v francoski in nemški švici. Strah Francozov pred Nemčijo in iz tega strahu izvirajoča želja trajne preprečitve združenja Nemcije in Avstrije v eno močeno silo bistveno krepki in daje poguma avstrijskim monarhistom in ogrskim karlistom. Nekateri češki listi opozarjajo, naj se narod pripravi na tozadevne dogodke na Ogrskem, Bavarskem in v Avstriji v zimskem času. Nasledstvene države, predvsem Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija, bodo iz lastne sile znale varovati svojo težko priborjeno svobodo in zdi se, da v tem obstoji najbližji cilj snovanja Male entente dr. Beneša, ki Veliki ententi ni nič kaj po volji, ker bi rada tudi v bodoče barantala z našo svobodo.

Poljska.

Poljski listi opozarjajo na nezanesljivost nemškega tiska o razmerah v Rusiji. Nemci poročajo, kakor se zdi, da odgovarja njihovim interesom in je škodljivo za Poljake.

Nemško vojaštvo pomaga Litvinom proti Poljski. Pruski militarizem še živi. Tisoči častnikov in podčastnikov, ki so se oprijeli s strastjo vojaškega rokodelstva, sodelujejo v raznih armadah vzhoda proti Poljakom. Po zadnjih vesteh se zbirajo močni oddelki Nemcev na litvanski strani. Tako Prusija zbira na tuje stroške nove armade.

Občina Varšava je imenovala generala Zeligovskega za častnega občana. Diplomno mu je izročila deputacija političnih in prosvetnih organizacij.

Poljaki o plebiscitu na Koroškem. »Kurjer Lwowski« z dne 8. nov. prinaša na uvodnem mestu članek svojega ljubljanskega dopisnika dr. I. Luba o odločitvi na Koroškem, v katerem razodeva bratske simpatije do slovenskega naroda, ki je moral presia-

ti na Koroškem tak udarec, kakor poljski narod v zemlji warminski. Iz zgodovinskega razvoja političnih in narodnostnih razmer na Koroškem in pa iz italijanske politike na škodo Jugoslavije dokazuje članek krivico, ki je zadela Slovence, opisuje vpliv narodne nesreče na Ljubljano in povdarja, da je Koroška nov vir bodočih vojska, brez potrebe ustvarjen od pariške konference.

Ameriška-poljska družba v Gdanskem se je osnovala te dni z namenom, ustvariti stalno avtomobilsko zvezo za prevažanje tovorov iz Gdanskega čez Varšavo do Krakova. Osnovna glavica je 1.000.000 dolarjev. Razpolaga že z 10 tovornimi avtomobili posebnega ustroja, 20 voz je pa še na poti iz Amerike. Vozili začno 1. januarja 1921.

Poraz Venizelosove stranke na Grškem.

LDU Pariz, 15. novembra. (Havas) Po poročilih iz Aten od 14. t. m., so se vršile volitve po vsej državi. Prvi doslej znani rezultati se glase v prid Venizelosovim pristašem.

LDU Belgrad, 15. nov. (ZNU) Iz Soluna javljajo: Po poročilih, ki so dospela dosedaj, je povodom volitev na Grškem prišlo v mnogih krajih do krvavih spopadov.

LDU London, 16. novembra. (Brezžično) Po dosedanjih poročilih iz Grške sta Venizelos in njegova stranka pri volitvah poražena. Od vsega dosedanjega kabineta je izvoljen menda samo en član.

LDU Atene, 16. novembra. (Havas) Po dosedaj znanem izidu volitev je izvoljenih 118 venizelistov in 250 pristašev kraljeve stranke. Poraz Venizelosov je popoln. Z njim vred so podlegli vsi njegovi ministri razen dveh. Niti v Macedoniji, niti v stari Grčiji, izzemši Epir, ni bil voljen niti en venizelist.

LDU Atene, 16. novembra. (Havas) Vlada je odstopila. Regent je pozval k sebi Rhallisa. Borza je zaprta, ker se boje panike.

LDU Pariz, 16. novembra. (Brezžično) Atensko sodišče je morganatski soprogi rajnega grškega kralja priznalo pravico do dediščine in zavrnilo zahteve bivšega kralja Konstantina.

SANMARGERITSKA POGODBA.

LDU Belgrad, 16. novembra. (ZNU) »Politika« opozarja o priliki rapalske zveze med Italijo in nami na identičnost tega postopka s postopkom Avstro-ogrsko ob okupaciji Bosne in Hercegovine. »Politika« zaključuje, da ostane Italija naš sovražnik tudi po S. Margheriti.

LDU Belgrad, 16. novembra. (ZNU) Tekom tega tedna se mora v Rimu in v Belgradu najti način, da se čimprej ratificira pogodba, sklenjena v Rapallu. Verjetno je, da bosta obe vladi izvršili ratifikacijo z ukazom, ne da bi zahtevali odobrenja v parlamentu. Giolitti pa bo še tekom tega tedna imel velik govor o sporazumu.

LDU Belgrad, 15. nov. (ZNU) Snoči ob 20. uri je dospela v Belgrad delegacija ministrov, ki je v Rapallu sklenila sporazum in zvezo z Italijo. Na kolodvoru jih je pričakovalo osebje resortnih ministrov.

DR. VESNIČ O POGAJANJH Z ITALIJO.

LDU Belgrad, 16. novembra. (ZNU) Ministrski predsednik dr. Vesnić je o pogajanjih v Italiji podal belgrajski »Tribuni« nastopno izjavo: Delegacija je odšla v S. Margherito v zelo težkih okoliščinah, ker se je naš položaj glede odnosov napram Italiji slabšal takorekoč od prvih dni konference v Parizu. Ošli smo tudi v formalnem prepričanju, da naša politična zaveznika Francija in Anglija želita najodločnejše naš neposredni sporazum, in da nam tudi Amerika v tem trenutku nikakor ne more pomagati. Poleg tega smo vedeli, da italijansko javno mnenje krepi nepopustljivost Italije. Naša borba z italijansko delegacijo in z nami samimi je bila velika in lahko se reče, tragična. Vendar pa smo se odločili, da podpisemo sporazum v vsej njegovi obsežnosti, trdno prepričani, da bo kljub vsem žrtvam, ki smo jih morali doпрinesti, služil velikim interesom naše države in našega naroda v zunanjih, kakor tudi v notranjih odnosih. Bilo je vedno moje prepričanje ter ostajam pri tem tudi danes, da so naši mladi državi neobhodno potrebni prijateljski odnosi z Italijo, in dragi mi je, da morem pripomniti, da merodajni italijanski državniki in moji tovariši iz Dalmacije napram nam občutijo isto.

SVOBODNO MESTO GDANSKO.

LDU Gdansko, 15. novembra. (Wolff) Danes popoldne je višji komisar Strutt v ustavodajni skupščini proglasil mesto Gdansko za svobodno mesto. Strutt je pri tem omenil, da prevzame zveza narodov v kratkem varstvo svobodnega mesta Gdanskega in da prizna tudi ustavo, ki jo bo sklenila ustavodajna skupščina. Končno je rekel: Sedaj gospodje, govorim vam kot vojak k vojakom, zakaj skoraj vsi od vas ste bili vojaki, vojaki največje in najbolj občudovanja vredne armade na svetu (živahno odobravanje na desni) vam povem,

vzdržujmo mir, vedno na znotraj kakor na zunaj. Svet potrebuje miru, naj bosta tedaj Gdansko in Poljska za vzgled. Prebivalci države Poljske in svobodnega mesta Gdanskega pa naj žive skupaj v miru, sreči in prijateljstvu. S tem slovesno proglasim mesto Gdansko z okolico od danes naprej za svobodno mesto.

TRGOVSKI ODNOSAJI RUSIJE Z AMERIKO.

LDU Stockholm, 16. nov. (Wolff) Kakor je ameriški finančnik Vanderlip sporočil švedskemu časopisu, so Zedinjene države po pridobitvi pokrajin v Sibiriji dobile kontrolo nad trgovino z oljem na obali Tihega morja. Ruska vlada bi v treh letih v Ameriki nakupila blaga za tri milijarde dolarjev in v plačilo ponudila zlata, platine, kožuhovalne, olja, oljnatih izdelkov, mangana, bakra, lesenih izdelkov, celuloze, vina, kože, žita in drugih sirovin, ki so v veliki množini pripravljene za odpošiljatev. Blago, katerega v Ameriki ne bi želeli, bi se razdelilo evropskim dežlam. Vanderlipov sindikat bo kot finančni zastopnik ruske vlade neutegoma jel delovati za vzpostavitev trgovskih odnosov in za pospešitev odprave angleške blokade.

BEG GENERALA WRANGLA.

LDU Moskva, 15. nov. (Brezžično) Danes je vkorakala rdeča armada v Sebastopol, na ta način dovršujoč pohod na Krim. Wranglovi generali, škofje in bančni ravnatelji poizkušajo pobegniti na ententnih ladajah.

LDU Moskva, 16. nov. (Brezžično) Rdeče čete so dne 15. novembra zasedle Simferopol in Feodosijo. Budjenijeva kornjenica je sovražnika obkolila in ga večinoma ujela. Wrangel in njegovo vrhovno poveljništvo se pripravlja za beg.

KONEC STRADALNE STAVKE.

LDU London, 16. novembra. (Brezžično) Enajstotica sinfajnovcev, ki so v bolnici brixtonske jelnišnice po 24dnevni lakotni stavki sklenili zopet zauživati hrano, so okrevali toliko, da njih življenje ni več v nevarnosti. Prizadevanju voditelja sinfajnovcev, ki je stradaljočim priporočil, naj zopet prejemajo hrano, se pripisuje tudi velik političen pomen.

ZVEZA NARODOV.

LDU Belgrad, 16. novembra. (ZNU) Dne 15. t. m. je začela svoje delo v Ženevi prva skupščina zveze narodov, na katero so bili kot zastopniki naš kraljevine odposlani dr. Spalajković, dr. Ivan Žolger in dr. Polić.

IZGREDI RADI SPOMENIKA CESARJA JOZEFA.

LDU Praga, 16. novembra. (DKU) »Prager Tagblatt« poroča iz Heba: Naklep na spomenik cesarja Jožefa je skrajno razburil prebivalstvo; ta razburjenost si je v nedeljo dopoldne dala duška v burnih prizorih. Hebanci so razdejali češko šolo, razbili pohištvo in ga vrgli na cesto. Ponoči na ponedeljek okoli 1. ure je prišlo okoli petnajst čeških vojakov z nasajenimi bajonetami na Kolodvorsko cesto in se postavilo v bojno vrsto. Ker so na trgu postavljeni redarji slutili nov napad na spomenik, so obvestili orožništvo, ki je nemudoma prihitelo. Nato so vojaki izginili v temi. Včeraj popoldne se je raznesla vest, da se namerava nov napad legionarjev na spomenik. Zato so orožniki in redarji zasedli trg in stražili spomenik. Naposled so naročili dvema delavcema, naj prikujeta soho z železnimi sponami na podzid. — »Bohemia« javlja: Ko je prišlo na Kolodvorsko cesto 20 častnikov, med katerimi je bilo baje šest Francozov, je zapela množica »Die Wacht am Rhein«, nakar je eden izmed častnikov pretil z ročno granato. Ob prerekanju so nekateri častniki potegnili revolverje in oddali več strelcev, ker so se čutili ogrožene. Zagnali so tudi dve ročni granati, ki sta lahko ranili pet oseb.

PROTINEMSKKE DEMONSTRACIJE V PRAGI.

LDU Praga, 16. nov. (ČTU) V Pragi je danes popoldne prišlo do velikih protinemških manifestacij. Na Vaclavskem trgu je bilo zborovanje, na katerem so govorili zastopniki severno-čeških manjšin. Množica je šla potem k staremu nemškemu gledališču in k redakcijama nemških listov »Bohemia« in »Prager Tagblatt« ter jih zasedla. Demonstracije so nekrvave in je zvečer zopet vse mirno.

Politične novice.

+ Usoda narodnega predstavništva. Ko je ministrski predsednik dr. Vesnić odhajal v Italijo, je izjavil predsedniku začasnega narodnega predstavništva dr. Vukčeviću, da po odzivu poslancev in po današnjem stanju stvari ni več potrebno sklicati narodnega predstavništva. Dr. Vukčević je sedaj zopet posetil ministrskega predsednika radi informacij, ali še ostaja pri onem mišljenju. Po vsem kaže, da do sestanka ustavodajne skupščine ne bo več sej narodnega predstavništva.

Dr. Trumbić in radikali. Odbor radikalne stranke v Dalmaciji je javil odboru izvenstrankarske organizacije, da ne prevzame v svojo listo kandidature dr. Trumbića v splitskem okrožju.

Lenin razvija boljševiške načrte. Pod tem naslovom priobčuje »Narodny Listy« (po »Times«) najnovejši Leninov govor, v katerem imenuje poglavar vseh boljševikov Francijo največjim sovražnikom, Nemce pa naravno prijatelje sovjetske Rusije. Rуска revolucija mu je prvi korak do svetovne revolucije. (Ko izumrje Rusija, bo skoro treba iti v druge dežele odreševati narod). Najprej bo treba uničiti generala Wrangla. Potem se mora razbiti Poljska, pri čemer bodo pomagali Nemci zastopni. Angleži že prijemljejo v Indiji, Francoze pa v severni Afriki. S Kitajci že navezujejo trgovske stike. V Italijo jim je treba samo pomagati in revolucija izbruhne (Lahi se radi puntajo tudi brez Leninovih mgljavjev). — Ko bo izvedel Lenin za kranjske poglavarje komunistov, bo glede Lahov še bolj na konju. Treba bo le naročiti n. pr. Žorgi, da bo splezal na ljubljanski grad, ali pa dolgemu Azmanu v Kropi, da bo stopil do sv. Primoža na Jamnik, pa bo sta lahko kar ta dva pomigala Lahom, naj se spuntajo. Za ta uspeh jima bodo hvaležne vse stranke in cela domovina. Na vsak način bo pa Lenin moral bistveno dopolniti svoj načrt tudi glede naše zemlje, ko bo bral novo listo naših »pristnih kranjskih« komunistov.

Kdaj bo mogoče premagati boljševike v Rusiji? Na to odgovarja bivši legionar v Rusiji: Kadar bo lakota prisilila ruskega kmeta, da se vzdigne iz svojega topega čakanja k odločilnemu boju zoper boljševike, ki tvorijo komaj 1 % naroda. Če so poročila o slabi letini prava, bo to kmalu, da bo zavladal car glad, ki bo uničil boljševike.

Izvajanje agrarne reforme na Moravskem. Kdor bi mislil, da imajo revni sloji od takih agrarnih reform, ki jih izvajajo liberalni »demokratje«, kakšno korist, se zelo moti. To vemo sicer že iz zgodovine francoskih revolucij, ki so s premoženjem Cerkve polnile žepke advokatov in raznih sekvestrov, poznamo upravo sekvestrov v naši državi, isto pa čitamo tudi o izvajanju zakona o malih najemnikih v čeških listih. Deželna sodnija v Brnu n. pr. je potrdila pravoveljavnost najemnine 27 mernikov posejane najlepše župnijske zemlje, ki se je oddala v najem veleposestniku Srna, ki ima dve hiši in gostilno, dasi so prosili za to zemljo invalidi in vdove (po dva mernika posejanja), ki sicer nimajo zadostnih dohodkov. Agrarni poslanec Vocula, ki biva uro hoda od Rousinova, kjer živi Srna, je potrdil pri sodišču, da Srna, njegov pristaš, sam z rodbino obdeluje polje. Žena in hčere, že pomnožene učiteljske gospe, pa sede doma v gostilni in vaščani vidijo po cele tedne na njivah same najemnike. Vzlic temu velja Srna, ki svojih travnikov v dobi 20 let nikdar ni sam kosil in prodaja seno voznikom, ki pri njegovi gostilni krmijo, kot »mali najemniki«. On »dela« na polju (najbrže gre večasih tja kadit cigaro in gledat, če delavci delajo) in to zadošča 3. § zakona, ki ima predvsem namen ščititi »tudi — malega kmeta«, ako je pripadnik vladajoče stranke svobodomiselnicev, ki obirajo danes preganjano Cerkev. Liberalni gostilničar bo po milosti vlade užival 27 mernikov cerkvene zemlje skoro zastopni, pušil cigare in v nemal prikrajsane bedne vdove, delavce in invalide za državo, ki tako pravično skrbi za občni blagor. — V sosedni občini imajo olomuški kanoniki veleposestvo (300 mernikov). Da ne bi izgubili zemlje, od katere dohodkov imajo svoje službene prejemke, so jo morali oddati za 20 let v najem in sicer po predvojni ceni (30 kron mernik), kar niti za davek ne bo zadostovalo, dočim se plačuje danes najemnina do 300 kron. — Komur se smilijo demokratski sekvestri, samostojni mesarji in gostilničarji, naj zanje glasuje. Ako jih dovolj pride v konstituanto, bodo tudi v Jugoslaviji lahko sklenili tak imeniten zakon, ki bo njihovim vojskovodjem in kapitanom ter kaplarom pričaral cerkvene gozde in njive v — še ne dosti polne malhe.

Socialisti pogoreli pri občinskih volitvah na Angleškem. Labour party (angleška delavska socialistična stranka) je prodrla pri občinskih volitvah komaj s 199 od 750 svojih kandidatov. Večina volivcev, tudi delavcev, je zavrgla socialistične kandidate. Posebno značilno pa je, da je lista socialistov propadla popolnoma celo v največjih delavskih občinah, kakor v Liverpoolu in Nottinghamu. Vzrok propadanja socialistične stranke je nezadovoljnost z dosedanjim delovanjem zastopnikov te stranke v občinah, pa tudi odpor proti socialistični pretiranosti, ki tira delavstvo iz stavek v stavko, često brez potrebe, tako da draginja narašča.

Proti belgrajskemu časniškemu apuštju. Povodom odurnih napadov gotovega dela belgrajskega časopisa proti Hrvatski zajednici radi njenega federalističnega volivnega programa priobčuje belgrajska »Republika« uvodnik, v katerem

najstrožje obsoja časniške manire belgrajskih »intelektualnih in moralnih apašev«. List piše med drugim: »Da v celera proglasu Hrvatske Zajednice kakor tudi v njeni poslanici na hrvatski narod ni ničesar, kar bi, četudi le od daleč, opravičevalo napade naše žurnalistike, a še manj njen vulgarni način, to je za ljudi le neko like evropske kulture jasno. Samo kakšni balkanski pravni nevedneži, ki mešajo najprvotnejše pravne pojme, se morejo drti proti ideji federalizma kakor proti neznanemu čudu. Ravno tako pa morejo samo slepi in neumni šovinisti ne proslavljati, ampak naravnost žaliti in ponižavati srbsko vojsko, pripisujoč ji dela, katerih ni izvršila. Srbska vojska je gotovo izvršila najvišje, kar se je v tej vojni zapisalo o junastvu. Toda zopet more le kak veseljski trap pisati, kakor da je vojna reševala tudi vprašanja, ki se nikjer na svetu niso rešila na bojnem polju. Danes je tudi najmaloumnejšemu politiku jasno, da se je na bojnem polju poleg vseh ogromnih žrtev rešilo le jako majhno število vprašanj — in da se poglavitna in najtežja vprašanja rešujejo na povsem drugem poprišču.«

Učiteljem beguncem!

Klub učiteljstva iz zasedenega ozemlja je poslal generalnemu civilnemu komisariatu za Julijsko Benečijo v Trstu naslednjo vlogo: Visoki komisariat je ukazal z odredbo z dne 22. septembra t. l. št. 3217/8848 (alias 321/8848), razpisati več definitivnih učiteljskih mest v goriskem in pazinskem političnem okraju. Učiteljstvo, ki si je že za bivše Avstrije pridobilo pravico definitivnosti na predmetnih, sedaj razpisanih mestih in ki je v sedanjih Julijski Benečiji rojeno in pristojno ter se še danes nahaja brez lastne krivde v begunstvu, ugovarja s tem potom zgoraj označenega kluba zoper ta razpis in prosi, naj se isti razveljavi.

Svoj ugovor oslanja na sledeče razloge: 1. Omenjeni razpis se je izvršil neupravičeno in brez pravne podlage, kajti prizadeto učiteljstvo, nahajajoče se še vedno v begunstvu, se je odtegnilo tem svojim sedaj razpisanim definitivnim službam in jih zapustilo na višji ukaz, t. j. ali vsled vpklica pod orožje, ali pa vsled evakuacije, oziroma kake drugačne izpraznitve dotičnih krajev, povzročene po vojnih operacijah. 2. Pozneje, ko je Italija zasedla premetne kraje, je njena uprava le sukcesivno in samo posameznim beguncem dovoljevala povratek ter je objavila, kakor čujemo, šele prav pred kratkim časom, da se smejo vrniti vsi; nikoli pa še nismo slišali, oziroma še nikdar nismo prizadeti bili o tem obveščeni, da bi bila kdaj pozvala tudi tam rojeno in tja pristojno učiteljstvo, naj se vrne na svoja službena mesta. Nasprotno, visoki komisariat je celo odrekel temu učiteljstvu zopetni sprejem v službo, oziroma ga odslavljal v eni ali drugi obliki, kakor n. pr. v slučaju učiteljice Terezije Pipan z odlokom z dne 4. septembra t. l. št. 320/8515 itd. ter ga na ta način prisilil, da si išče kruha še nadalje v begunstvu. Z ozirom na to prosimo, naj visoki komisariat, predno podeli predmetna mesta katerim drugim, pozove poprej vse v področju svojega ozemlja rojeno in pristojno učiteljstvo, ki se želi vrniti domov, nazaj na njegova definitivna mesta ter mu zajamči vse ugodnosti odsluženih let, t. j. od prvega nastopa službe, pa do povratka kakor tudi potovanje na državne stroške za vso družino in prtljago. Reflektantom naj določi za povratek primeren rok, ki pa naj ne bo daljši od šestih in ne krajši od dveh mesecev.

Toliko na znanje vsem prizadetim tovarišicam in tovarišem; druge rojake iz zasedenega ozemlja pa vabimo, da se nam pridružijo, kadar nastopimo pot v našo prodano domovino.

Dnevne novice.

— Poročena sta bila 14. t. m. pri sv. Petru v Ljubljani g. Leopold Krnc, učitelj na meščanski šoli v Trzinu in gđ. Anica Zitterer, poštna uradnica v Trzinu.

— Razvrstitev kandidatnih list. V štajerskem okrožju so razvrščene stranke na podlagi vloženih kandidatnih list po sledečem redu: 1. SLS, 2. NSS, 3. JDS. V kranjskem okrožju je red sledeči: 1. JDS, 2. SKS, 3. SLS, 4. NSS, 5. JSDS.

— Sv. Duh nad Krškim. Dne 6. nov. t. l. je umrl po dolgi mučni bolezni posestnik Ivan Cerovski, občinski svetovalec krške občine in predsednik krajnega šol. sveta v Velikem Trnu. Veličasten pogreb je jasno pričal, kako priljubljen je bil ranjki. N. v. m. p.!

— Osebnosti s pošte. Imenovani so: Za višjega poštnega oficila II. razreda, poštar Josip Otoničar pri kr. čekovnem uradu v Ljubljani. Za poštno oficiale poštni pristavi: Franjo Jereb, Gredor Masle, Tomo Pokorn pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani, Anton Petrovšek, Mihael Luznar, Maksimilijan Košir pri poštnem uradu Ljubljana I in poštna oficila Ivan Modričan pri poštnem

uradu Ljubljana I in Tomo Vidmar pri poštnem uradu Ljubljana 2. Za poštne asistente poštni praktikanti: Anton Gerčko, Vladimir Jazbec in Franjo Kvas pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani, Adolf Sadar pri vzdrževalnem odseku za brzojav in telefon v Ljubljani, Alojzij Jurgele pri računskem oddelku poštnega ravnateljstva v Ljubljani, Josip Monda, Stanko Gabršček, Zorko Kambič, Franjo König, Anton Pečnik, Jožef Schagger, Stefan Saka, Franjo Držaj, Jernej Hočevač, Alojzij Volk pri poštnem uradu Ljubljana I, Miloš Ambrožič, Peter Cerar, Ludovik Primosch, Ivan Štibilj, Anton Mak, Franjo Novak pri poštnem uradu Ljubljana 2, Julij Kuštrin pri poštnem uradu Maribor I, Vladimir Bajuk pri poštnem uradu Maribor 2. Za poštne asistentke poštno praktikante: Amalija Gliha, Mara Podboj, Terezija Kraker pri poštnem uradu Ljubljana I in poštno oficiantinje Danica Kobal in Kristina Kokalj pri poštnem uradu Ljubljana I.

— Stalno katehetsko mesto je razpisano v Toplicah pri Zagorju. Prošnje do 1. decembra 1920 na okr. šol. svet v Litiji. (Uradni list, št. 129.)

— G. dr. Rudolf Zaletel, zdravnik v Višnji gori, prične ordinirati na opetovano prošnjo bolnikov z 18. novembrom vsak četrtek dopoldne na Grosupljem v gradu Brinje.

— Poštna vest. S 1. decembrom 1920 se dodeli občine Polenshak, Polanci, Slomi in Hlaponci, razen popisnega kraja Rotman, ki ostane v okolišu poštnega urada Juršinci, v okoliš poštnega urada Moškanjci in hkrati izločijo iz okoliša urada Juršinci. Zato se izloči poštna nabiralnica Polenshak iz območja poštnega urada Juršinci in dodeli poštnemu uradu Moškanjci. Zaznamek poštnih nabiralnic in imenik poštnih uradov je primerno popraviti.

— Oddaja trt. Iz državnih trtnic v bivši Kranjski se bodo oddajale trte prihodnjega spomlad onim vinogradnikom, ki se za nje zglasijo pri vodstvu pristojne drž. trtnice ali pri državnem vinarskem nadzorstvu v Novem mestu do 20. decembra 1920. Bljže pogoje se izve istotam ali pa iz razglašja pri županstvih v vinorodnih krajih.

— Velik dar Dubrovniku. Dalmatinski izseljenci v Južni Ameriki so poslali za otroško zavetišče v Dubrovniku 1.700.000 kron in obljubili obenem še nadaljno pomoč.

— Najnovejši »navijalci cen«. Na deželi se je poleg drugih starih navad ohranila tudi ta, da nevesti, ki gre iz vasi, zgrade domači fantje pot in mora ženini plačati za svojo nevesto fantom odkupnino. Ako pa se izseli fant, zgrade dekleta in odkupnino mora plačati nevesta. To odkupnino imenujejo »tolar«. (Ime se je ohranilo še iz časa, ko je zadostoval tolar za odkupnino.) Ta denar fantje zapijo. Ob taki priliki se seveda skregajo in tudi stopo. Ker se je pa v času splošne dragitje tudi pijača podražila, sedaj tudi fantje niso zadovoljni s prav majhnim »tolarjem«. Poskočili so s ceno tako, da jih človek lahko prišteva med navijalce cen. Pred kratkim so v neki vasi na Dolenjskem zgradila dekleta domačemu fantu, ko je peljal bala na nevestin dom. Zahtevala so prav verižniško vsoto 3000 K. Začela so se pogajanja in nevestina stranka je obljubila po dolgotrajnem prepiru 700 K za ženina. Ker sta obe stranki vztrajali pri svojih pogojih, so se pogajanja razbila, ne da bi se dosegel sporazum. Dekleta so se z ogorčenjem in protestom odstranila, podrla ograjo in zažugala, da bodo ženinu naslednji dan, ko se bo peljal k poroki, zakurila ob poti veliko ognjev kot znamenje sramote. Ko je ženin zvedel za te nakane svojih rojakinj, je sklenil odvrniti od sebe sramoto in dekletom skaliti veselje. Poklical je na pomoč oboroženo silo. In res sta se na dan poroke pojavila na licu mesta dva orožnika, ki sta neposredno pred ženinim odhodom skrbno patrolirala po vasi ter tako odvrnila »pretečo nevarnost«. Tako je bila rešena čast ženina in prečrtani načrti maščevalnih deklet. Sicer je že naveda, da ob takih prilikah nastanejo prepri in različne neprilike, a to je vsekakor posebne vrste slučaj, da se mora ženin pod zaščito bajonetov peljati k poroki. Lepša pa je naveda, ki se je začela po nekaterih krajih udomačevati, da namreč pridejo fantje pod okno svojega tovariša ali domačega dekleta za peti nekaj pesmi v slovo. Ob tej priliki fantje ne zahtevajo ničesar, a ženini ali nevesta že sama potem posežeta bolj ali manj v žep, kakršne so pač premoženjske razmere in radodarnost enega ali drugega.

— Dijaški štrajk v Brnu. 10. nov. je nad 2000 akademikov priredilo mirno demonstracijo, da bi si priborili od vlade primerne prostore za živinozdravniško visoko šolo. Vlada jo je ustanovila in ji odkazala temne, premajhne prostore v — dragonski kasarni poleg dragoncev, ki pa dijakov v nekatere odkazane jim prostore niti ne puste.

— Več slučajev kolere se je pojavilo v okolici Krakova. Prišla je menda prava azijska kolera iz taborišča vojnih ujetnikov v Dombiu in v Vadovicah.

Ljubljanske novice.

Ij Sentjakovski volivni odbor S. L. S. vabi vse naše somišljenike in somišljenice na sestanek jutri, v četrtek ob pol 8. uri zvečer v Prosveti, Florijanska ul. 15. Pridite vsi! Zelo važno! Govorili bodo naši kandidati!

Ij K. T. D. Danes popoldne ob štirih seja načelstva!

Ij Sinfonični koncert v četrtek 18. novembra v dvorani hotela Union. Vstopnice v Dolenčevi trafiki, Prešernova ul. S tem koncertom prične kapelnik dr. Čerin serijo sinfoničnih koncertov, katere namerava prirediti v letošnji seziji. — Glavna skušnjava za koncert 18. t. m. se vrši istega dne dop. ob 10. uri v Unionski dvorani. Glasbeniki se k skušnji vabijo. (k)

Ij Iz gledališke pisarne. Pri zadnji predstavi »Pohujšanje v dolini šentflorjanske« si je gospod Kralj pri skoku z odra zlomil nogo, odpeljali so ga v bolnico. Vsled tega se predstava »Sen kresne noč« za red C v sredo 17. t. m. ne vrši. Namesto nje se bo vprizoril balet »Od bajke do bajke« za isti red. — V petek 19. t. m. bo pri predstavi »Figaro se ženi« govoril gospod Boris Putjata znameniti monolog v četrtem dejanju po slovensko.

Ij Trgovska akademija v Ljubljani se bode čimprej, morda že drugi teden otvorila, ko bodo največje zapreke odstranjene.

Ij Mestni magistrat nam pošilja: Prosimo Vas, da izvolite na notico »Neusmiljenost« v št. 261 od 14. novembra 1920 »Slovenca« nastopno pojasnilo priobčiti: Ni res, da stanuje na ljubljanskem gradu v kleti brez peči invalid z ženo. Res je marveč, da stanuje v sobi, ki je preje služila za vojaško pisarno in kjer ni mogoče postaviti peči, bivši hlapec, pozneje mešetar, sedaj čevljar, kateremu se je dalo to sobo na njegovo izrecno zaprosilo, ko je bil z več drugimi strankami deložiran in ko mu je stanovanjski urad odredel pravico bivanja v Ljubljani. Ni res, da je na Gradu še zadosti sob in da stoji ena jedilna shramba, odkar so vojniki odšli, prebeljena in prazna. Res je marveč, da so vsi prostori odani in da je ta dozdevna jedilna shramba oddana. Ni res, da so stranke, ki so pozneje prišle na Grad, dobile udobnejše sobe in peči. Res je marveč, da je prišel na Grad istočasno le še sluga iz pogorelega hotela »Balkan« v Trstu, kateremu se je oddala istotako shramba brez peči, in se je zato drugemu ni moglo oddati. Pripoj minjamo, da je žena tega čevljarja hči ene najbogatejših ljubljanskih rodbin in svačinja znanega večkratnega milijonarja ter da bi ji prav lahko ti sorodniki preskrbeli zakurjeno sobo v svojih hišah. Županov namestnik: Dr. Zarnik.

Ij Obrtno pomožno društvo r. z. z o. z. v Ljubljani javlja, da je s sklepom izredne občnega zbora z dne 19. avgusta t. l. stopilo v likvidacijo. Likvidatorjem je društvo izvolilo dosedanje člane načelstva.

Katoliški vestnik.

c Katoliški shod v Poznanju. Dne 26. in 27. oktobra se je vršil v ogromni dvorani poznanjskega vseučilišča katoliški shod za Poznanjsko, Pomeransko in Gor. Šlezijo. Obisk je bil dober. Nadškof iz Lvova, zastopnik varšavskega nadškofa, primas Poljske, kardinal Dalbor, papežev nuncij nadškof Ratti in mnogo svetnih odličnikov ter zastopnikov vlade in vojaštva. Msgr. Ratti je govoril francoski; poslušali so ga iz spoštovanja do sv. očeta stoje, kleče pa so prejeli njegov blagoslov. Posebne komisije so se posvetovalle o katoliških zadevah teh dežel in Poljske, več referatov je poslušal celi zbor. 27. oktobra je opravil službo božjo kardinal Dalbor, zvečer pa je vodil koncert skladatelj F. Nowowiejski. Shod je pokazal sveto, da je Poljska rešena, da se vrača k redu in delu in da je katoliška država.

c Smrtina kosa je med katol. episkopatom v tekočem letu sekala brezobzirno. Dočim je l. 1919. umrlo vsega skupaj 32 škofov in nadškofov po vsem katol. svetu, je bilo letos došlej med episkopatom 54 smrtnih slučajev. — Članstvo sv. kolegija se je skrčilo na 60.

c Pohvala in graja. Episkopat v Nemčiji hvali v skupnem pastirskem listu, izdanem o Vseh svetih, delavnost in vnemo ljudstva, ki se je povsod oprijelo dela in reda, in ki pogumno prenaša trda povojna bremena; tudi v verstvenem oziru se kaže nekaj več vneme in napredka. Katoliško ljudstvo se je kakor en moč dvignilo v obrambo Cerkve in šole. — Toliko večja skrb pa navdaja cerkvene kneze, ko opazajo, da se čedalje bolj razpaša javna nenravnost, to protinaravno in protikršćansko zlo, ki ogroža, kot nobeno drugo zlo, telesno in verstveno življenje posameznika in celotnega naroda. ... Temu zlu moramo napovedati boj in sicer z vero odločnostjo njegovega dosej. Je že zadnja ura. Nato apelujejo škofje na dobro mislečo državljane, na druživa moč in mladeničev, naj se pokažejo kot vneti uravnostni čuvaji in naj odločno nastopijo zoper vse javne pojave nenravnosti, zoper pohujšljivi tisk, zoper pohujšanja v gledališčih, kinu in po izložbenih oknih. »Ni res, da bi to nič ne pomagalo.« Napaka je v tem, da dobri močje in potrpe, namesto da bi brez

obzira krepko zaropotali. »Ako vsi storimo svojo dolžnost, ko kmalu bolje v naši domovini.« Naj velja vse to tudi za našo razmere, ki morda niso dosti boljše od onih na severu.

c Obletnico kronanja sv. očeta praznujejo v republiki Peru in v Braziliji zelo slovesno, znamenje procvitajočega katoliškega življenja v južni Ameriki. »Praznik papežev« je slovesen dan za ljudstvo in za oblast. V mestu Lima je bila slovesna maša in zahvalnica v stolni cerkvi; navzoče so bile svetne in duhovske oblasti. Po opravi se je predsednik sam ogledal pri nunciju in mu tolmačil osebnost svoje častilice. V glavnem mestu Brazilije, S. Paulo, so ta spominski dan prav tako slovesno praznovali. Počez tega so pa poslanci že sklenili, da pošljejo sv. očetu udanostno izjavo in da se enklila »Pacem Deo« dat 23. maja 1920, sprejme v sejni zapisnik.

c Prvi romarski vlak po preteku šestih let je prišel iz Nemčije v Rim 31. oktobra. Papež je sprejel skupino 100 oseb v posebni avdijenci. Nagovor je imel nadškof kolinski monsignor Schulte. Rekel je med drugim: »Nikdar se morda še ni pokazala zgodovinska veličina papeštva in sv. Cerkve v večjem sijaju, kot uprav zadnje čase. Monarhije in vojne sile izganjajo, sv. Cerkve pa je preživela prekucije 19. stoletja, četudi je oropana vseh človeških sredstev; obvarovala bo svoj monarški značaj — to je zagotovilo božje — vse čase.« Nadškof se je nato zahvalil za dobrodelnost sv. očeta v prid katoličanom nemške države. Papež Benedikt je v svojem odgovoru izražal zaupanje, da bomo v bodoče obvarovani strahot novih vojsk. Želel je nato škofu pol milijona lir za siromašno dečo v Nemčiji.

c 79 let duhovnik. Dne 12. septembra t. l. je praznoval v Manitobo (Kanada) P. Dondurand 79 letnico mašniškega posvečenja. Slavljenec je star 101 leto. Za mašnika je bil posvečen l. 1841. Sv. maše ne more več opraviti, drugače je pa še čilega in čvrstega spomina in razuma.

Somišljeniki! **Somišljenice!**
Slovenska Ljudska Stranka za Ljubljano priredi v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v veliki dvorani »Uniona«

volilni shod.

Dnevni red: Političen položaj (poročila posl. Smodej), 2. Govori kandidatov S. L. S. za Ljubljano. 3. Slučajnosti.

Pridite vsi in vse na ta shod. Vsak somišljenik in vsaka somišljenica naj se zaveda dolžnosti: V nedeljo ob pol 11. uri v »Union« na shod S. L. S.

Dijaški vestnik.

d »Zora-Luč«. Prva številka edinstvenega glasila Jugosl. kat. dij. Lige je izšla. Večine dijaštva, vsaj visokošolskega ta številka ne bo zadovoljila. Navajeni smo bili na razkošno opremljeno in globoko pisano »Zoro«. Zunanja oblika našega novega glasila se bo zdelo pač vsakemu vendar le nekoliko preprosta. Pri motrenju vsebine moramo istotako priznati, da smo storili, vsaj v kolikor to zadeva slovenske razmere, precejšen korak nazaj. Izvzeti je pač treba dr. Mahničovo poslanico kat. dijaštvu in pa Kraljev članek: Do nove družbe. Vkljub vsem ev. nedostatom pa vendar naše organizacije ne bodo smele meniti nič tebi nič preko prve številke. Cesar lanska »Zora« ni vpoštevala, t. j. članke verske vsebine je manjkalo, tega nam prva številka edinstvenega glasila prinaša v obilici. V preprosti obliki, brez vse učeniške navlake, opozarja na ono, kar bi moralo biti prvo v vsaki organizaciji in na kar marsikaj naše organizacije pozabljajo, t. j. verski moment. Iz prve številke pa se učimo še nečesa. Da bo namreč treba sodelovanja nas vseh, ako hočemo imeti glasilu, ki bo vredno močnega naše organizacije. Zavedajmo se, da so doslej delali na glasilu le nekateri tovarishi, vse drugo pa čaka in živa. Sodelovanje nas vseh v vsakem oziru nam bo šele prineslo glasilu, na katero bomo mogli biti ponosni.

I. P.

Prosveta.

pr Kršč. soc. zveza je včeraj priredila prvo predavanje v tej sezoni. Predaval je g. F. Terseglav o Duši ruskega naroda. Predavanje je bilo številno obiskano. Prihodnji predava g. prof. Dolencec.

pr E. Hochreiter, Immaculata, Marijine pesmi a) za mešan zbor a capella b) za solospjev, mešan zbor in orglje. Ljubljana 1921, založila Jugoslovanska knjigarna. Po dolgem molku so izšle v naši cerkveni glasbeni literaturi nove pesmi, in sicer v moredno opremljeni, vendar v taki, ki je še prikladna našim razmeram. Pesmi so jako globoke glasbene vsebine in diha jo srčno in pobožno čustvovanje. Posebna prednost H. pesmi je ta, da zanimanje ne samo vzbujajo, marveč tudi trajno ohran-

nijo, dočim imamo mnogo pesmi, ki se nam na prvi pogled prikupijo, pa jih hitro zopet odložimo. Te pesmi pa, čim bolj se bomo z njimi ukvarjali, tembolj se nam bodo priljubile. H. ne hodi po shojenih potih; treba je tedaj pesmi temeljito proučiti, kajti harmonije, intervali, modulacija, ritem in glasbene fraze so čestokrat izredne in tega se organisti in pevci na prvi hip prestrašijo. — Najbolj umetna pesem je zadnja, prav pripravna za cerkveni koncert, ali drugo izredno slavnost. Upam, da bodo s temi pesmimi zadovoljni tudi naši skrajni modernisti. Vnania oblika je za sedanje razmere prav lepa; partitura obsega orglje in pevske glasove. Dobijo se tudi glasovi, soprani in alti vkup, tenor in bas posebej. Cena za partituro z doklado 21 K 60 vin, za sopran-alt 6 K, za tenor 3 K 60 vin., za bas 3 K 60 vin., ki z ozirom na notranjo vrednost, na lepo opremo in sedanje razmere ni pretirana. — P. Hugolin Sattner.

pr Nove skladbe: Anton Lajovic: Pesmi samotne, samospjevi za en glas s spremljevanjem klavirja. Cena 4 din. Trije moški zbori: E. Adamič: Ljubici, M. Rožanc: Mak žari. Z. Prelovec: Jaz bi rad rdečih rož. Cena 10 K. Izdalo in založilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Naročajo in dobe se pri društvu ter v knjigarnah. — Zadnja leta je zagledalo belih dan bore malo slovenskih skladb, zato je razveseljivo dejstvo, da smo dobili v »Ljubljanskem Zvonu« podjetnega založnika. Založene skladbe so priporočila vredne, zato naj si jih omislijo vsi, ki jim je napredek naše glasbe pri sreč.

pr Rukavina — ozbiljni umjetnik. »Naša Sloga«, ki izhaja na Dunaju, prinaša reklamno notico za Rukavino. Pravi, da so izkle zopet neke nedostojne kritike v liberalnem listu »Jugoslavija«, medtem ko so prejšnji napadi »izlazili v »Slovenec«, bivšem organu dr. Šušteršiča, koji gospodin, kako dobro opaža »Slovenski Narod«, još nije izbrisan iz liste slovenskih odvjetnika... Mi smo o Rukavini utvrdili, da je danas sjegurno naš najbolji dirigent... Mi dakle još jednom apeliramo na šefredakte-re ljubljanskih novina, da ne dopuštaju, da se tako ozbiljan umjetnik napada bez uzroka. — To ni prvič, da nam dunajski jugoslovanski listi toplo priporočajo Rukavino. Novo je samo, da ga imenujejo z dr. Šušteršičem v eni sapi, pohvalijo predlog »Sl. Narod«, udarijo po kritiki in »apelirajo na »šefredakte-re«. Odkar je nehal izhajati »Dunajski Zvon«, nismo navajeni sprejemati umetnostnih navodil iz Dunaja.

Najnovejša poročila.

NARODNI SVET ZA PRIMORJE IN RATIFIKACIJA POGODBE Z ITALIJO.

LDU Ljubljana, 16. novembra. Tukajšnji Narodni svet za osvobodeno domovino je v smislu današnjega sklepa seje predsedstva odposlal ministroma dr. Korošcu in dr. Kukovcu naslednjo brzojavko: Z ozirom na posebno težke pogubonosne žrtve, naložene s santmargeritskim dogovorom »slovensko-mu delu našega naroda, pozivljemo ga gos-poda slovenska ministra, naj odrečeta svoj podpis in rajši odstopita, kakor da bi soppodpisala pogodbo, ki je naš narod ne more nikdar priznati. Narodni svet za ne-osvobodeno domovino. Dr. Gregorin, predsednik; dr. Fornazarič, tajnik; dr. Krmptič, dr. Rybač, dr. Puc, Brandner, Merlak, dr. Srebrnič, Prunk, dr. Besednjak, Kante. O tem je Narodni svet obvestil tudi Slovensko ljudsko in Jugoslov. demokratsko stranko, katerima strankama pripadata imenovana slovenska ministra.

MINISTRSKI SVET.

LDU Zagreb, 16. nov. (ZNU) »Novosti« javljajo iz Belgrada: Včerajšnja seja ministrskega sveta je bila pričakovana z največjo vestrnostjo. Na tej seji je podal zunanji minister dr. Trumbić svoj ekspozice o pogajanjih v S. Margheriti. Seje so se udeležili vsi ministri, ki se nahajajo v Belgradu. Ekspozice je trajal skoraj dve uri. Po večini je dr. Trumbić povedal ono, kar je že znano iz časopisja. Omenil je tudi defenzivno zvezo z Italijo ter poudarjal njen izključno diplomatični značaj in da pri tem ne gre za vojaške konvencije, temveč za zvezo samo jamči za izvršitev saintgermainske in trianonske mirovne pogodbe ter je naperjena proti temu, da bi se Habsburžani povrnilo na prestol. Seja je bila precej živahna, tuhtam celo burna. Ob dvajsetih se je seja končala. Na prihodnjo sejo so brzojavno pozvani vsi ministri.

LDU Belgrad, 16. nov. (ZNU) Jutri ob enajstih dopoldne bosta pri regentu sprejeta v avdijenci dr. Vesnić in dr. Trumbić, da poročata regentu o pogajanjih z Italijo.

VESNICE SE BOJI NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

LDU Zagreb, 16. novembra. (ZNU) »Večere« javlja iz Belgrada, da so nekateri poslanci hoteli v parlamentu interpellirati radi rešitve jadranskega vprašanja. Predsednik zbornice je hotel sklicati sejo, čemur se pa je energično uprl ministrski predsednik Vesnić, češ, da bo sklicanje seje gotovo izkvala krizo v kabinetu.

VARSTVO NAŠIH MANJŠIN V ITALIJI.

LDU Zagreb, 16. novembra. (ZNU) »Narodno Delo« javlja iz Belgrada: Dognava se, da Italija nikakor ni hotela pristati na to, da se sprejme v besedilo pogodbe klavzula o varstvu naših rojakov, ki postanejo italijanski državljani. Giolitti je pristal samo na to, da poda v parlamentu izjavo o zaščiti naših manjšin. Ta izjava bo veljala kot jamstvo za naše manjšine od strani Italije.

PROTESTNI SHOD V KOTORU.

LDU Split, 16. novembra. (ZNU) Včeraj je bilo v Kotoru protestno zborovanje, katerega se je udeležilo mnogobrojno prebivalstvo skoro vse Boke. Na tem zborovanju so sklenili resolucijo, v kateri zahtevajo, da se osvobode neodrešeni bratje.

NOVO POSOJLO.

LDU Zagreb, 16. novembra. (ZNU) »Večere« poroča iz Belgrada: Včeraj je bila seja Narodne banke, na kateri je bil sprejet predlog, ki ga je stavil odbor v sporazumu s finančnim ministrom, namreč, da se državi odobri kredit poldruga milijarde dinarjev brez kritja, ki ga mora država vrniti v desetih letih. V to vsoto se vračunajo tudi vse dosedanje obveze države napram Narodni banki, ki znašajo 425 milijonov dinarjev.

GOSTILNICAJSKI KONGRES.

LDU Belgrad, 16. nov. (ZNU) Včeraj je bil tukaj odprt gostilničarski kongres.

MILLO SPREOBRENIL D' ANNUNZIA?

LDU Trst, 15. nov. (DunkU) »Agencija Stefan« poroča: Po vestih iz Zadra sta se admiral Millo in D' Annunzio slučajno sestala na odprtem morju. Pogovor, ki sta ga imela med seboj, je bil zelo buren. Millo je izjavil, da je držal svojo besedo kralju in državi. Kakor se govori, se je Millo popolnoma posrečilo, spreobrniti D' Annunzia k svojim nazorom. Posadka ladji se je vedla popolnoma disciplinirano. — Millo je odpisal kralju udanostno brzojavko.

BOJI NA RUSKEM.

LDU Dunaj, 16. nov. (DunkU) Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Kamenca Podolskega: Ze dva dni so ukrajinske čete na vsej fronti izpostavljene napadu močnih čet rdeče vojske. Razvijajo se trdovratni boji, ki potekajo ugodno za nas. Ustavili smo napad sovražne pehote. Naša konjenica opirira za sovražno fronto pri Lipovcu in južno odhod pri Tapnarki.

WRANGLOV BEG.

LDU Pariz, 16. nov. (Brezlično) Francoske ladje vkručejo begunce s Krima. Angleške ladje pri tej akciji niso udeležene. Govori se, da pridejo tudi amerikanske ladje v Sebastopol, da pomagajo pri prevajanju beguncev. Begunce odvažajo v Carigrad.

Puškarska obrt v Jugoslaviji.

Obstoječa puškarska obrt, na čelu ji drž. puškarska strokovna šola v Borovljah, se je za časa jugoslovanske uprave v cona A vključila v slabim tehničnim napravam, kakor pomanjkanju specialnih strojev itd. že precej dobro razvijala.

Natančna statistika na drž. preiskovalnici za orožje v Borovljah nam podaja o napredku prav jasno in zanimivo sliko. Leta 1919 se je izdelalo na pr. v dobi šestih mesecev 326 lovkih pušk več, kakor v isti dobi leta 1912.

Leta 1912 je bilo v dobi 20 let t. j. od 1900 do 1919 edino, v katerem je bilo produkcija lovskega orožja največja.

Resnici na ljubo pa moram priznati, da se je prav v zadnjem času, t. j. par mesecev pred glasovanjem povpraševanje po lovskega orožju zelo skrhilo. In zakaj? Odgovor na to vprašanje je čisto enostaven! Nemškoavstrijski hujskači, ki so žal ravno od jugoslovanskih odjemalcev obogateli, so na eni strani obetali puškariji v N. Avstriji zlata nebena in najdalekosežnejšo pomoč za izboljšanje in povzdig te obrti, na drugi strani pa so netili med puškari nezadovoljstvo, da je delo slabo plačano in da se puške prepoceni prodajajo v svet.

Tako je ponudil puškarski dobavitelj Franc Sodja v Borovljah »Puškarski zadruzi« 100 tisoč Werndl-eevi iz Dunaja po nižjih cenah, nego jih je bila pripravljena dati na razpolago dravska divizijska oblast. Namen delovanja teh plačanih hujskačev je bil dosežen.

Vsi puškariji in dobavitelji so se morali hote ali nehoti podvreči nepremišljenim sklepom našuntanih socialnih demokratov, kateri so »Puškarsko zadruzo« prisilili, da je cene lovkih pušk oziroma posameznih sestavnih delov povišala do skrajnosti, ne glede na to, da je lovska puška luksurijsni predmet, nadalje da je ravno borovljenska puškarska obrt v Jugoslaviji še prav malo znana in da je torej v prvi vrsti treba izpopolniti tla tuji konkurenci.

Mesto da bi se cene povišale polagoma nadvse previdno in krajevnim dražnjiskim razmeram primerno, so se lovske puške na mah kar za 70 odstotkov podražile.

Se v večji mizeri položaj pa so se pahnili nemški nacionalci dne 10. oktobra 1920 na dan plebiscita, zadali so si smrtni udarec in že se slišijo obupni klici posebno od puškarijev, ki so pa žal prepozni.

Slovenski puškariji, ki uvidevajo prav dobro, da je s pripadnostjo slov. ozemlja Koroške v Nemški Avstriji obstoj puškarske obrti popolnoma nemogoč, so se deloma že izselili v razna mesta Jugoslavije. To izseljevanje pa, akoravno z dobrim namenom slehernega puškarskega begunca, da bode v očigled sedaj še neznahtni konkurenci, kjerkoli se bo usidral, trdnost našega puškarskega in se kmalu po-

vspel tudi višje, je sicer z ozirom na to, da v Jugoslaviji te obrti še ni, jako idealno, vendar ga pa bode v kratkem dovedel ta korak do bridkega prepričanja, da mu je obstoj zaradi pomanjkanja surove (mašinske) izdelanih pušk, oziroma delov popolnoma nemogoč.

Tak puškarski begunec bo vezan edino le na mala popravila, ki mu pa v nobenem slučaju ne bodo zagotovila postene življenjske eksistence. To vprašanje rešiti ugodno je mogoče edino le na ta način, da se ustanovi akcijska družba ali podobno podjetje, ki bo imelo namen, prirejati in slej zasnovati puškarsko obrt in sicer kolikor mogoče v neposredni bližini kakor te obrti sorodnega industrijskega kraja naše države.

V kolikor mi je znano, namerava tako podjetje osnovati deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani.

Zeleli bi bilo to iskreno, ker bi s es tem pred vsem pripomoglo številnim puškarijem, beguncem do zaslužka, v drugi nič manj važni vrsti pa bi bila puškarska industrija kot taka za našo državo neprecenljive vrednosti. Prej pa, ko se v tem oziru prične z izvršitvijo teh plemenitih načrtov, štejem si kot strokovnjak v dolžnost, merodajne faktorije, kakor tudi interesente opozoriti tem potom na sledeče okolnosti: Izdelovanje lovskega orožja naj se organizira na moderni in racionalni podlagi ter se naj vzame za vzgled Suhl v Nemčiji ali pa Lüttich v Belgiji, nikakor pa ne Borovlje.

Cepprav bi spadale Borovlje s puškarsko industrijo pod okrilje Jugoslavije, bi bila ta obrt, če bi se izvrševala po stari izdelovalni metodi posameznih puškinih delov, v kratkem popolnoma nemogoča, ker bi ne bila sposobna konkurirati z izdelki tujih držav.

Puškarska obrt bi se zamogla na zdravi in moderni podlagi osnovati samo na ta način, da bi deželna vlada v Ljubljani odposlala par mladih delavnih meči v Suhl v Nemčijo ali pa v Lüttich v Belgijo (strok. učitelji na bivši drž. SLS pušk. strokovni šoli v Borovljah so na razpolago).

Na tamošnjih tovarnah bi imele te moči ugodno priliko, natančno proučiti racionalni način izdelovanja lovskega in vojaškega orožja.

Šele po natančno premišljenem in praktično zasnovanem načrtu o ustanovitvi puškarske industrije bi bilo na mestu, misliti na ustanovitev strokovne puškarske šole, katere bi imela namen skrbeti za dober puškarski naraščaj.

Janko Ravnik, strokovni učitelj.

Razne novice.

r General — čevljar. Belgrajska »Politika« poroča o obisku svojega poročevalca pri ruskem generalu Melnikovu v Belgradu, ki izvršuje tu čevljarsko obrt. General stanuje v oddaljeni Takovski ulici v priprostem dvoriščnem stanovanju, obstoječem iz ene same sobice, ki mu služi kot spalnica, delavnica in kuhinja. Star je 48 let, pa je videti najmanj 60 let. General je obiskovalcu povedal svojo povest: Kot sin ruskega stotnika se je že v prvi mladosti posvetil vojaškemu poklicu, dovršil vojno akademijo v Petrogradu in bil ob izbruhu svetovne vojne štabni načelnik v Turkestanu. V vojni je postal general in bil ranjen. Nato je bil imenovan za nadzornika vseh vojaških šol v Petrogradu in okolici. To službo je opravljal do revolucije. Boljševiki so ga takoj zaprli v petrogradsko trdnjavo, kjer je pretrpel leto dni. Nato so ga izpustili. Ker ni imel premoženja in nobenih dohodkov, a je bilo treba skrbeti za družino, se je začel učiti čevljarstva in se kmalu vživel v to delo. Sedaj je bil najhujšega rešen. Toda boljševiki mu niso dali živeti: pod pretezo, da drugim jemlje kruh, so mu vzeli čevljarsko orodje in prepovedali delo. V tem težkem času je doživel še drug udarec: sin častnik, v vojni težko ranjen in strti po obupnih razmerah, je izvršil samoumor. Sedaj je Melnikov bežal iz mesta nesreče in se z ostalo družino naselil v Voronežu, se kasneje pridružil Denikinu, bil z njim porazen in na splošnem begu pred boljševiki izgubil družino, za katero še danes ni mogel zvrediti. Prišel je v Carigrad, od tam v Solun in se nato obrnil v Srbijo. Tu se je takoj lotil čevljarstva in delal najprej pri drugih, nato si pa osnoval svojo lastno delavnico. Zadnji čas ima tudi pomočnika: ruskega vseučilišnika, ki se je istotako začasa revolucije naučil čevljarstva. Na mesec zasluži Melnikov do 600 dinarjev — ako ima vedno dovolj dela. Za sobico plača 100 dinarjev, za hrano — brez masti in kruha, kar mora sam kupovati — plača dr. Landau, ki mu je dal v podnajem tudi sobico, dnevno 12 dinarjev. Kar želi zase, je edino to, da bi imel vedno dovolj dela in da bi dobil stanovanje s sobo in kuhinjo. Naj bi se mu ta želja izpolnila!

Strokovni tisk v češkoslov. državi. Poljedelskih, gozdarskih, vrtnarskih in čebelarških časopisov je 117, tehnoloških in obrtnih 317, narodnogospodarskih in trgovinskih 60.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Curih, 16. nov. (ČTU) Devize. Berlin 8.25, Holandija 195, Newyork 658, London 22.09, Pariz 37.70, Milan 22.70, Bruselj 40.15, Kodanj 85.90, Stockholm 122.75, Kristianija 85.60, Madrid 80, Buenos Aires 225, Praga 7, Budimpešta 1.15, Bukarešta 8.90. — LDU Praga, 16. nov. (ČTU) Devize. Belgrad 249. Valute. Dinarji 247, avstrijsko krone 1650.

g Eno- in dvokronske novčanice avstro-ogrskе banke so deloma že tako obrabljene, da se žig, tudi če je bil udarjen, več ne pozna. V Zagrebu je delegacija mi-

nistrstva financ na vprašanja, ali smejo državne, mestne in občinske blagajne prevzemati v plačilo novčanice po 1 in 2 kroni, kadar ni mogoče ugotoviti pravilnost žiga, odredila sledeče: ako ne obstoji sum, da je žig falsificiran, in če je vsled obrabe žig tako zabrisan, da se ne more prečitati, morajo državne, mestne in občinske blagajne take novčanice sprejemati kot zakonito plačilno sredstvo.

g Viška trgovina v Vrhu in okolici, ki je zelo vinorodna, je zelo živilna. Ker pa vozi med Vrhom in Pančevom dnevno le en vlak za osebni in tovorni promet in je pomanjkanje vagonov jako občutno, povzročajo te trgovci, ki se morajo trgovati za vozove, pri čemer jih železniško osobje izrablja, in ki izgubijo mnogo časa, predno blago odpremijo, ogromne stroške, tako, da je cena vinu vsled teh razmer skoraj dvojna.

g Tvornica za industrijo lesnih produktov, d. d., se je osnovala v Sisku. Inicijativno za tvornico je dal knjižarnar Jünker v Sisku, ki je sam najbolj občutil, koliko draga delarja gre v inozemstvo zlasti za šolske predmete. Tovarna bo izdelovala v prvi vrsti lesne produkte, ki se rabijo v šoli: ploče za risanje, črtala, trikotke, dalje lesene žebličke, čepe in dr. Ker so stroji že nabavljeni in se adaptira primerna stavba, bo začela tovarna že o Božiču z obratom.

g Ali res nedostaja premoga? Splošnim tožbam po pomanjkanju premoga, ugovarja pismo rudarja iz vzhodne Srbije, o katerem poroča časopisje. Pisec pravi: Ni res, da ni premoga. Premoga je dovolj, urediti in izpopolniti je le treba naš promet po vodi in železnici, da se more premog tja prevesti, kjer je potreben. V samem timoškem bazenu producira šest premogovnikov dnevno preko 400 ton premoga in ti rudniki imajo danes na svojih skladiščih preko 1000 vagonov pripravljenega premoga, ki pa čaka na potrebna prevozna sredstva.

g Tržne cene. Novosadsko tržišče: Poslabšanje avstrijske valute je podražilo blago za avstrijske kupce, kar se je znatno poznalo. Cena pšenice se v preteklem tednu ni spremenila in variira med 920 in 940 od odpreme postaje; rž nespremenjeno 750 kron; po ječmenu se slabo popraša, ker doma ni interesa zanj, izvoz pa je radi visoke carine neznan. Baza cene za težo 60 kg je 510—530 kron; oves notira 240—270 kron; za koruzo se je napravilo precej zaključkov, in sicer za

stara prvorazredne kvalitete 350—360 K, drugorazredne kvalitete 20—30 K nižje. Suha koruza je po 400 kron. Po defektnem blagu je veliko povpraševanje; moka je bila predmet živahne kupčije. Cena moki 0 od K 13.90—14.20, ostale vrste stopnje 1 krono ceneje. — Tržiški trg: Riž (saigon) lir. 3.80, Balloch lir. 5. Sveče: Myra lir. 8.50, Lanza 8. Kava: Rio lir. 6.20, Santos Superior 7.80. Milo: Armour lir. 10.30 (100 kosov), Moonlight (62%) lir. 660 za kg. Angleški natron lir. 3.70.

— Državna razredna loterija se je bila že v bivši Avstriji jako udomačila in tudi za sedaj razpisano prvo kolo razredne loterije vlada med občinstvom vedno večje zanimanje. Prvo kolo loterije obsega 100 tisoč srečk, katerih polovica (50.000) se bo z dobrotki izrežala v 5. razredih meseca januarja, februarja, marca, aprila in maja. V najuspešnejšem slučaju znaša najvišji dobiček v prvem razredu 80.000 din. (320.000 kron), v drugem 100.000 din. (400.000 K), v tretjem 120.000 din. (480.000 kron), v četrtem 150.000 din. (600.000 kron) in v petem 1.000.000 din. (4 milijone kron). V vsakem razredu stane cela srečka 48 din. (192 kron), pol srečke 24 din. (96 kron), četrtinka 12 din. (48 kron) in osminka 6 din. (24 kron). V vsakem razredu se bo izrežal določen broj srečk z določenim številom dobitkov, tako da v poznejših razredih ne igrajo one srečke, ki so bile v prejšnjih razredih izrežane. Ker zadene vsaka druga srečka dobiček, je igranje zelo ugodno in obeta velik uspeh. Srečke prodaja Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, Dunajska cesta 38, I. nadst., ki srečke tudi razpošilja, če se ji poprej vpošlje odgovarjajoči znesek za srečke in poštarino.

g Znižanje izvozne takse na Nemškem. Da dvigne svoj izvoz, bo Nemčija od 15. decembra dalje znižala izvoznino za predmete iz zlata, za drago kamenje, bisere in predmete iz platina. Znižala se bo tudi cena na izvestnim važnim proizvodom elektrotehnične industrije, zlasti transformatorjem in izolatorjem, ter proizvodom iz aluminija.

Sodišče in policija.

s Uboj pomožnega orožnika Eiholcerja. Dne 10. okt. 1920 je bil končan na Koroškem plebiscit, ki je odločil o pripadnosti slovenskega dela Koroške k Avstriji. Poslednje dni je praznoval nemško misleči ljud to zmagovalno z žganjem kresov, streljanjem iz pušk itd. Takega slavlja sta se

udeležila tudi Ivan Kramer iz Rovov pri St. Ilji in njegov tovariš Franca Kres 18. okt. v Rovcih. Okolu 8. zvečer sta se podala v St. Iljo do gostilne Jožeta Knaflja radi tega, da bi se prepirala, če se v St. Ilji res pripravljajo napad na vas Rovce s strani št. iljskih fantov, kakor se je na Rovcih govorilo o neki napadalni točki, ki se baje pripravljala in ki je dan popreje pri Snajderju v St. Ilji precej hudo gospodarila; v Knafljevi gostilni sta našla le Jožeta Snajderja. Ob istem času so bili zbrani v gostilni Jožeta Lederhase orožniki iz St. Ilje in nekaj št. iljskih fantov. Govorilo se je o tem, da nameravajo Nemci iz Vrbe napraviti obhod z bakljami in se ustaviti pri gostilničarju Knaflju v St. Ilji in sklenilo, da naj kdo ogleda, kaj je. Ponudil se je v to pomožni orožnik Matija Eiholcer. Ker ga ni bilo več časa nazaj, je šel posestnikov sin Val. Prošan za njim. Nekoliko korakov od glavne ceste, od katere pelje stranska pot h gostilni Knafljevi, je našel orožnika Eiholcerja mrtvega s prestreljenimi prsi. Dognalo se je, da je streljal na orožnika Iv. Kramer, kateri je priznal to in pristavil, da ni streljal nalašč, marveč je na to, ko ga je Eiholcer vprašal: »Kdo je tukaj, kaj delaš tukaj?« nakaž je Kramer v strahu vzel puško v vodoravno lego pred seboj in jo v strahu sprožil. Kramer se je moral zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem zaradi obtožbe, katero je vložilo proti njemu državno pravdnštvo, v kateri ga obdolžuje, da je zakrivil, ker je bil od strela zadet in usmrčen pomožni orožnik Matija Eiholcer, pregrešek zoper varnost življenja po § 333. kaz. zak. Ivan Kramer je v razpravi pred ljubljanskim deželnim sodiščem (razpravo je vodil nadsvetnik Vedernjak, votanti so bili gg. dvorni svetnik Regally, nadsvetnik Žebre, svetnik Regally, obtožbo je zastopal g. dvorni svetnik Bežek) priznal, da je v strahu sprožil puško, ker se je bal napada in da ni imel nobenega namena orožnika ustreliti in to tem manj, ker je volil pri plebiscitu za Jugoslavijo in niti besedice nemško ne zna. Prvotno se je mislilo, da je Knaflj ustrelil Eiholcerja, toda ker se je dognalo, da je Kramer ustrelil Eiholcerja, so Knaflja izpustili in aretirali Kramerja, kateremu pravijo doma Hanzl. Po predlogu dvornega svetnika Bežeka, ki je zahteval, naj se Kramer obsodi po § 335. kaz. zak., ker se more soditi le o tem, kar je dokazano, če tudi je morebiti nameraval kaj hujšega, česar pa ni mogoče dokazati, je po posvetu senata razglasil g. nadsvetnik Vedernjak sodbo, s katero se je Kramer

mer oprostil iz sledečih razlogov: § 234. k. zak. pravi, če izvrši inozemec pregrešek, se ne more v tuzemstvu kaznovati. Plebiscit se je izvršil 10. oktobra in s tistim dnem je ugasla naša oblast v plebiscitnem ozemlju. Po § 259., odstavek 3, se je morali obtožene oprostiti. Gospod dvorni svetnik prvi državni pravdnik Bežek: Priglašam ničnost in prosim za prepis sodbe.

s Lovrenc Bitene, o katerem se piše v Slovenscu št. 258 pod poglavjem: Sodišče in policija, da je divji lovec in da je neki »pravi lovec« zahteval na lovišču od njega orožni list in lovsko izkaznico, izjavlja, da je vse to neresnično. Lovrec Bitene ni divji lovec, pač pa ima od najemnika dotičnega lovišča g. Krušiča dovoljenje, da sme loviti, dasi takrat, ko se je srečal z omenjenim »pravim lovecem«, ni lovil. Tudi ni nihče zahteval od njega orožnega lista in lovške izkaznice. Dotični »pravi lovec« se je zato v toliko zlagal v svojem poročilu.

Jugoslovanski skladni koledar za leto 1921 je ravnokar izšel v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Cena 30 kron. — Trgovci dobe popust.

Žepni koledarček za leto 1921 je tudi izšel istotam v prikupljivi in priročni mali žepni obliki in zelo okusni vezavi. Cena 12 kron, trgovci dobe znaten popust.

Trpite na revmatizmu in gubljenih bolečinah? Vdrgnjenje s pravim Fellerjevim Elzafluidom je takorekč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 32 kron, Državna trošarina posebej.

Rabite milo-odvajalo sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 skatlic 18 kron. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolezni 1 steklenica 9 kron. Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 kron. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 134, Hrvatska, E.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

Gas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psilbrom. diferenc. v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
15./11. 21 h	744.8	0.7	0.7	megla	—
16./11. 7 h	744.7	—0.6	0.7	megla sz.	—
16./11. 14 h	743.7	7	0.5	d. obl. sz.	—

Inž. Joško Kobi
družabnik, D. Kobi, lesna trgovina
Janka Kobi roj. Brunet
poročena.
16. novembra 1920.
Pančevo Maribor

Zaboj za kralek glasovir se kupi. Ponudbe je poslati do nedelje na upravo lista pod „zaboj“.
4652

Izjavljam, da nisem plačnik za dolgove svojega sina Franc Vilmana, on sam pa nima nikakega imetja. — **Kristijan Vilman**, tovarniški delovodja, Jesenice-Sava, Gorenjsko.

Išče se **organist in cerkvenik**. Kije upravnštvo „Slovenca“ pod št. 4648.

Spretna šivilja išče dela po hišah. — Ponudbe pod „šivilja“ na upravo lista.
4646

Kupim blizu Zid. Mosla Celjani Sevnice majhno posestvo. Dobro zgrajena hiša s pohištvom, gospodarskim poslopjem, vrtnom ter vsaj se enim travnikom in eno njivo. Bolj samotno ležeče, blizu gozda in potoka ali reke in ne predalet od postaje. Ponudbe na upravnštvo „Slovenca“ pod naslovom „Prijazna kraj“ št. 4654.

Hišnica brez otrok išče mesta za takoj ali pozneje. Naslov pove uprava pod št. 4647.

Predivo trto, kupuje po najvišjih cenah, ponudbe je poslati v ceni in množini tvrdki Ivan N. Adamič, vrvarna, Ljubljana.

Ekshaustor (Ventilator) kupim. **Ivan Seunig**, Tacen pod Smarno goro.

Ljubitelji starin pozor! Proda se: po vložena omara (tabernakel), pas, dva brokatista života za narodno nošo. **Dunajska cesta št. 47.**

Kamle od petroleja plačuje po K 58.— za dve z zabojem vred postavno vsake železniške postaje **Sever & Komp. Ljubljana.** 4572

Lepo **morsko travo „Alger“** za modro drobovno „droce nudi“ v večjih in manjših množinah po najnižjih cenah. **A. Sušnik**, Ljubljana, Zaloška c. 21.

Karbidne svetilke, namizne, viseče in ročne za kolezarje, karbid in gorilce priporoča **Ign. Volk**, Ljubljana Sodna ulica št. 7.

Po zelo **znižani ceni nova dvokolesa**, plašči, **šivalni stroji** deli, karbidne svetilke, gorilci itd. Sprejemajo se v popravilo kolesa in šivalni stroji pri **Batjelu**, Ljubljana, Stari trg št. 28.

A 387/19

Dražbeni oklic.

Na predlog dedičev Marije Mubi, roj. Benedičič iz Žej št. 6 se dovoli prostovoljna dražba zemljišč vl. št. 7 d. o. Zeje in vl. št. 98 d. o. Naklo.

Izključna cena, pod katero se dražba ne vrši, se določa za prvo zemljišče na 13.540 K, za drugo na 700 K.

Za to dražbo se določa narok na **2. decembra 1920**

ob 9. uri na licu mesta na Zejah št. 6. Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri tem sodišču.

Okrajno sodišče SHS v Kranju odd. I. dne 12. nov. 1920.

Cement „Salona“

Tekoči teden prispe Portland cement I. marke „Salona“. Oddaja na vagone: **Dr. F. Jenko, Import & Eksport**, Ljubljana, Krekov trg 10.

Predivo in lanišče

kupuje po najvišji ceni vsako množino od vsake postaje tvrdka **Mihail Omahen**, Višnja gora.

Urednik se išče

za gospodarski časopis. Nastop takoj. Ponudbe nasloviti do 20. t. m. na upravo „Slovenca“ pod št. **Urednik 4579.**

Suhe gobe, fižol, laneno seme

kupuje tvrdka z deželimi in gozdni pridelki

Kmet & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta št. 8.

Lesni industriji! Po jako ugodni ceni je naprodaj

1 polnojarmenik

(Voilgatter) železen 750 mm, zelo malo rabljen, izborno ohranjen. Takojšnja dobava. Vpraša se pod „Polnojarmenik 4641“ na upravo tega lista.

Prispel je

„FORDSON“

universalni gonilni stroj za poljedelstvo. Stroj se razkazuje posebno v oranju dne 18. in 19. novembra 1920 od 10. do 16. ure v Ljubljani ob Dunajski cesti na travniku takoj za topniško vojašnico. Interesentje se vabijo. — Pojasnila daje tvrdka **K. Čamernik & Ko** v Ljubljani Dunajska c. 12, kot zastopnica.

Na prodaj!

Žičniki, specialni žebli, fačonsko železo, ploščevine, žice, žične mreže, čevljarsko orodje, žage, sekire, žične vrvi, bakrene in železne cevi, orodje vsake vrste dobavlja **„NEMAG“ Ges. m. b. H., Wien VI. Papagenogasse 4, Telefon 6951.**

Darila za Miklavža in Božič!

Večja množina pravih bronastih predmetov s pravim onixom in marmorjem montiranih, dalje kina-srebrnina in srebrnina došla

A. KŘEPELKA PREJ F. MEISETZ
Mesini trg 13.

Na prodaj popolnoma nov

Diesel-motor

za 40 k. s. teža kg 9800 na ogled pri tvrdki

STEBI IN TUJEC, elektrotehnično podjetje
LJUBLJANA, Restjeva cesta. Cena K 260.000.

Globoko poirrti naznanjamo žalostno vest, da je gospod

Dr. Maksimilijan Wurzbach

pl. Tannenberg

bivši odvetnik, posestnik, častni meščan ljubljanski in častni občan občine Moravče

po kratki boleznj previden s sv. zakramenti za umirajoče dne 16. novembra ob 9. uri dopoldne v 77. letu mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši dne 18. novembra ob 10. uri dopoldne s pokopališča v Predvoru v lastno grobnico.

Ljubljana-Predvor, dne 16. novembra 1920.

Dr. Artur Wurzbach pl. Tannenberg, odvetnik, sin. **Margita Wurzbach** pl. Tannenberg roj. Rizzi, sinova. **Norbert, Harald, Makai, Jussai, Vnuki.**